

Kľúč

Kľúč nájdete aj v elektronickej podobe pomocou QR kódu:

5/1. Oznamovacia, opytovacia, rozkazovacia, oznamovacia, želacia, opytovacia, želacia, rozkazovacia, opytovacia, oznamovacia, rozkazovacia, želacia, oznamovacia. **5/2.** Prídeš? Kedy prídeš? Ktorý predmet máš najradšej? Je to matematika? Vieš plávať? Koľko spolužiakov prišlo do školy? Máte zajtra čas? Koho považuješ za najlepšieho športovca? Máš radšej zmrzlinu alebo nanuk? Kto prišiel? Boli ste včera v kine? Aký film ste videli? Prečo si sa nenaučil? Kde ťa to bolí? Kedy odchádza autobus? **5/3.** K,S,K,K,K,S,K,S,S,K,S. **5/4.** Na zatvorenú otázku odpovedáme áno-nie. Otvorené potrebujú ďalšie informácie. **6/1.** Dievča, odkaz, bodka, obchvat, podliezť, bačka, ľahší, hlávka, odmraziť, obláčik, predpis, bežky, hrozba, modlitba, pirôžtek. **6/2.** Strmý vodopád, veľká hĺbka, prúd vody, krutý mráz, medveď, boľavý zub, drevený plot, stredoveký hrad, moderný výťah, hrdzavá reťaz, mačacia labka, glg vody, umy riad, utri prach, zdravý tvaroh, mamin rúž, dojezd kašu, hneď príd, vysoký kredit, prudký dážď, pichľavý jež, drahý kov, ďaleký hod. **6/3.** [v], [f], [v], [u], [f], [v], [u], [v], [f], [v], [u], [u] **6/4. b)** **6/5. c)** **7/1.** Oni, ona, ja, oni, ony, my, on, vy, ty, ja, my. **7/2.** teba, ňom, nás, (mi) mne, vás, ním, (ňu) ju, nich, nimi. **7/3.** Ti, tvoj, Vám, vás, ti, Vás Vaša. **7/4.** mojím D pl., tvojou I sg., tvojím D sg., mojím I sg., vašich G pl., mojimi I pl., moje A sg., vašej G sg., moji N pl., tvojich G pl. **8/5.** Základné osobné: ja, nás, mne, jej, ich, mi, tebou, jeho, nich, my; Osobné prívlastňovacie: moja, naši, vaši, mojím, tvoji. **8/1. základné:** siedmimi, šiestej, štyri, traja, jeden, troch, pätnásť, dve; **radové:** druhý, prvý, tretí, prvom. **8/2.** Devätnásť rokov, tridsiaty prvý dom, pätnásť chlapcov, ôsme miesto, dvadsiata šiesta strana, štyridsať kapitol, sedemdesiate druhé narodeniny, päťdesiatdeväť rokov. **9/3.** Dvadsaťpäť žiakov, trinásť kapitolu, siedmich ročníkov, štyridsaťštyri borovic, päťdesiatdeväť dubov a devätnásť smrekov, Z ôsmich chlapcov, piati chorí, štrnásť ročník. **9/4.** Jeden snehuliak, prvý snehuliak, dva stromy, druhý strom, tri dievčatá, tretie dievča, štyria hráči, štvrtý hráč, päť slov, piate slovo, sto centov, stý cent, dvanásť nocí, dvanásť noc. **10/1.** Osoby: žiak, babka, tréner, kamarát, lekár, zvieratá: motýľ, žirafa, vtáča, delfín, ježko, rastliny: fialka, paradajka, javor, tulipán, kaktus, vec: pero, taška, hodinky, auto, telefón, vlastnosť: rýchlosť, usilovnosť, odvaha, slušnosť, múdrosť, dej: plávanie, čítanie, písanie, upratovanie, varenie. **10/2.** Vlastné podstatné mená: Polievková, Julka, Vojtech, Brumlovske námestie, Vianoce, Štedrý deň, Edko, Bara, Hubert, Róbert, Berta, C. Lawsonová, Medvedíkov Všeobecné podst. mená: tma, práca, starosti, pomocníčka, kuchyňa, sluha, dom, dvojčatá, správca, pošta, mamka, pranie, hlava, rodiny, ženu, pani, zoznamu. **10/3.** Mužský r.: sluha, Vojtech, dom, deň, Edko, správca, Hubert, pán, Róbert, zoznam, ženský r.: tma, pani, práca, starosti, Julka, pomocníčka, kuchyňa, Bara, pošta, mamka, hlava, rodiny, žena, Berta, stredný r.: námestie, dvojčatá, pranie. **11/1.** Papier, kuchár, spevák, správca, plot, zub, zubár, predavač, obchod, redaktor, text, gaštan, záhradník, motor, autor, byt, časopis, kvet, Juraj, vietor, bežec, dedko, opis, hokej, hokejisti, bod, Rexo. **11/2.** Rýchli pretekári, od spravodlivých sudcov, najstaršiemu bratovi, starým dedkom, k váženým obyvateľom, známi hokejisti, talentovaných maliarov, zruční majstri, múdrych radcov, s uzinenými sánkami, nahnevaných vodičov, usilovnému záhradkárovi, hluční fanúškovia, so zamrznutými snehuliakmi, zaneprázdnení manažéri, šťastnému výhercovi, s úspešnými tenistami, nezaujateľmu rozhodcovi, skúseným kolegom, so slávnymi huslistami, dôležitým strážcom. **11/3.** Svetoznámy umelcom-muž. r. pl. D chlap, uplakaných bratov-muž. r. pl. G chlap, rozprával o gazdovi-muž. r. sg. L hrdina, záhradní trpaslíci-muž. r.pl. N chlap, môjmu strýkovi-muž.r. sg. D chlap, vidím kanoistu-muž. r. sg. A hrdina, recitál gitaristu-muž. r. sg. A hrdina, pravidelní darcovia-muž. r. pl. N hrdina. **12/4.** turista, turisti, turistu, turistami, turistovi, ujo, ujovia, uja, ujami, ujovi, študent, študenti, študenta, študentmi, študentovi, správca, správcovia, správcu, správcami, správcovi, brigádnik, brigádnici, brigádnika, brigádnikmi, brigádnikoch, sprievodca, sprievodcovia, sprievodcu, sprievodcami, sprievodcovi. **12/1.** Jež, stromček, koberec, nápoj, stôl, komín, mesiac, kľúč, princ, vankúš, plameň, Mišo, dym, obraz, telefón, autobus, vodiči, tlačiareň, vlak, hrnce, kahanček, diváci, oblek, zásobníku, podstavec, vozeň, pichliače, cimbalista, do čaju, privarku, výkresy, štetce, farby, mozole. **12/2.** Plač, plačoch, plaču, plačmi, stroj; sochár, sochároch, sochára, sochármí, chlap; lístok, lístkoch, lístka, lístkami, dub; obranca, obrancoch, obrancu, obrancami, hrdina. **13/3.** Žalude, preukazy, domy, čaje, peňazí, rýdzikov a hríbov, ostrovmi, mesiacoch, koše, palci, rozkazy, koláče, kameni, komínmi, kľúči. **13/4. a)** Hrdina, **b)** chlap, **c)** stroj, **d)** dub.

13/1. Majka, v škárach, kôrou, v pivniciach, na povalách, väčšina, jeseň, samice, jar, húsenice, kukly, Majkou, do prírody; žena – Majka, škára, kôra, povala, väčšina, kukla, príroda; ulica – pivnica, samica, húsenica. **14/2.** Tri čerešne (N pl.), čerešni/čerešieň (G pl.), s čerešňami (I pl.), čerešni (D sg.), čerešňou (I sg.), na čerešňu (A sg.), čerešne (A pl.), čerešni/čerešieň (G pl.), čerešniach (L pl.) čerešne (N pl.) čerešne (A sg.). **14/3. a)** Tehlami – vzor žena, **b)** ovcu – vzor ulica, **c)** sviečku – vzor žena, **d)** jedľou – ulica. **14/4.** Čiapok, čučoriedok, broskýň, spálni, večerí, udíc, žien, ulíc, vôní, škatúl, rozprávok, ôs; **15/1.** Púšte, soli, náruč, vecí, kaluže, rečí, oblasti, stepi, hus, lekárni, masť, krvi, veľkosť, obuvi, zemou, trati / Púšte, púšťi, púšte, dľaň; soli, solí, soli, kost; náruče, náručí, náruče, dľaň; veci, vecí, veci, kost; kaluže, kaluží, kaluže, dľaň. **15/2.** Garáže, vernisáži, koláže, plte, lode, noci, hviezdárni, zmesi, myši, cukrárni, súťaže, povestí, piesní, priepastí, jaskýň, náplasti. **15/3.** Z pamäti /kost/, pamäte /dľaň/, osy /žena/, osi /kost/, večeri /ulica/, večery /dub/, zveri /kost/, zvery/dub/ **16/4.** Sieti, reťazou, bez bolesti, s chuťou, o súčasnosti, zbrane, strážam, jari, z medi, oceľ, kaviarni, tyčiam, o žrdi, z 3D tlačiarne, radosťou, bytostiach, dane. **16/1.** Slovo, slovom, slov, slovách, mesto; plece, plecóm, plec, pleci, srdce; schodisko, schodisko, schodísk, schodisko, mesto; líce, lícami, líc, líci, srdce; pole, polóm, plec, poli, polí, srdce; nebo, nebom, neba, nebi, mesto; slnce, slncom, slnc, slnci, srdce; vajce, vajcom, vajec, vajci, srdce; mlieko, mliekom, mliek, mlieku, mesto; maslo, maslom, masiel, masle, mesto; jablko, jablkom, jablk, jablku, mesto; vedro, vedrom, vedier, vedre, mesto; vrece, vrecom, vriec, vreci, srdce. **17/2.** Kružidlom, kolenách, čele, ihrísk, kladív, morami, schodíšť, jazier, klbiek. **17/3. b)** **17/4.** K letu, lietadlom k moru, slnci, miesta, k srdcu, niekoľkými citoslovcami, pri ohnisku, v očiach, do uší, okien, špeciálnych skiel, nástupištiach prudkých, z riečisk, sídliská, vozíkom, do skladišta, autami, šírymi morami. **18/1.** Vysvedčenie – obdobie, sneženie, krupobitie, výročie, námestie, ovzdušie, zdravie, sporenie; dievča – mačatá, sŕňatami, vnúcatá, trojcatá. **18/2.** Vlk, vĺca, vĺcatá, vĺčence; pes, psiča, psičatá, psičence; slon, sloníča, sloníčatá, sloníčence; sliepka, kurča, kurčatá, kurence; koza, kozľa, kozľence; vták, vtáčica, vtáčatá, vtáčence; morka, morča, morčatá, morčence. **18/3.** Holúbät, medvediatami, žriebätami, utrpením, vrabčeniec, ovocím, údolím, pobrežie, vlnobitím, nebezpečenstvo, okolí, šteňatá, vajec. **19/4. a)** Nešťastí – vysvedčenie, **b)** pážatami – dievča, **c)** mláďatá – N pl., **d)** chladením – I sg. **19/1. a)** Trpaslíci – muž. r. N pl. chlap, umelci – muž. r. N pl. chlap, veci – žen. r. A pl. kost', javy – muž. r. A pl. dub; **b)** Štetček, T. Wolf; **c)** konkrétne čiara, škvyrny, krídelká, bodyky, lienky, domino; abstraktné hra; **d)** životné – umelci, trpaslíci, neživotné – štvorec, jav; **e)** na krídelkách – str. r. L pl. domino – str. r. A sg. **h)** vzor žena. **20/1.** Lakomec – lakomý, slama – slamený, smäd – smädný, jablko – jablkový, skromnosť – skromný, jazyk – jazykový, beh – bežecký, hrach – hrachový, Slovensko – slovenský, priateľ – priateľský, zub – zubný/zubový, drevo – drevený, zákon – zákonný, deň – denný, kameň – kamenný, jačmeň – jačmenný. **20/2.** Voda – napr.: studená, teplá, minerálna, priehľadná, zdravá; obed – napr.: chutný, výživný, kalorický; hra – napr.: rýchla, nudná, nebezpečná; prázdniny – napr.: jarné, letné, zimné, úžasné, dobrodružné; babka – napr.: milá, láskavá, starostlivá, dobrosrdečná; učenie – napr.: otravné, namáhavé, zaujímavé. **20/3.** Vzťahové – plátenné, čokoládová, mydlová, zamrznuté, slnečné, futbalový, triedna, módne, digitálne, mrkvoová; akostné – široký, sladký, rýchle, ťažký, milá, fialová, kyslá, teplý, čierny, modré. **21/4.** Široký, širší, najširší; sladký, sladší, najsladší; rýchle, rýchlejšie, najrýchlejšie; ťažký, ťažší, najťažší; milá, milšia, najmilšia. Tieto prídavné mená majú pravidelné stupňovanie. **21/5.** Zlý, horší, najhorší; dobrý, lepší, najlepší; vysoká, vyššia, najvyššia; malé, menšie, najmenšie; pekná, krajšia, najkrajšia. Tieto prídavné mená majú nepravidelné stupňovanie. **21/6.** Mokrý, osviežujúce, drží, horúcim, nebezpečné, očarujúci, oslňujúcou, hlúpe, vynikajúcom, studený, blikajúci, makový, hudobný, s ohlušujúcim, rýdzi, banské, špinavé, neutíchajúci, horký; vzor pekný – mokrý, nebezpečné, hlúpe, studený, makový, hudobný, banské, špinavé, horký; vzor cudzí – osviežujúce, horúcim, očarujúci, oslňujúci, vynikajúci, blikajúci, ohlušujúci, rýdzi, neutíchajúci. **22/7.** Slávny herec, slávni herci, slávnych hercov; nový monitor, nové monitory, nových monitorov; chorý dedo, chorí dedovia, chorých dedov; zvonivý spev, zvonivé spevy, zvonivých spevov; namyslený spolužiačik, namyslení spolužiači, namyslených spolužiačikov; studený mraz, studené mrazy, studených mrazov. **22/8.** Nemrznúca, včerajší, nasledujúci, horúce, najlepšie, sladší, svieži, obedňajšia, najvyšší, najnižší, náročnejšie. **22/9.** O dobrých a užitočných skutkoch, nesmeli žiaci, zo začínajúcimi talentov, s najlepšimi priateľmi, pred zúrivým štekajúcim psom, syrovými cestovinami, tunajší úspešní športovci, prichádzajúcimi hovormi, bez multivitaminového džúsu, so súcim mládencom, otvorenými dverami, z nepredvídateľných udalostí, niekdajším rozhodnutím, bez kuracích krídel, drahou mikinou, značkovými botaskami, citlivými zubami, liečivým bylinkám. **23/10.** O viditeľných zmenách-vzťahové, žen. r. L pl. pekná; smrtiacim mrazom – vzťahové, muž. r. I sg. cudzí; ružových farieb – akostné, žen. r. G pl. pekný; rýchlemu autu – akostné, str. r. D sg. pekný; na odchádzajúci vlak – vzťahové, muž. r. A sg. cudzí; o dobrom zdraví – akostné, str. r. L sg. pekné. **23/11.** bielom čierne treskúci vedúci horúci súci svieži krátky múdre. **23/1.** S trpaslíkmi, ktorí sú pracovití, usilovní, múdri, trpezliví, a veľmi milí, lesní mužičkovia, preteky, s pretekárskym číslom, vyrazili, najväčší, starý, s bielou, nádhernými farebnými,

najelegantnejší, najoriginálnejší. **a)** Najväčší, najelegantnejší, najoriginálnejší, najpestrejší; **b)** usilovní, múdri, milí, najväčší; **c)** lesní, pretekárske; **d)** pracovití, usilovní, múdri, trpezliví; **e)** najväčší, najelegantnejší, najoriginálnejší, najpestrejší; **f)** múdri, biely; **g)** farebnými krídlami – str. r. I pl., lesní mužičkovia – muž. r. N pl., starý trpaslík – muž. r. N sg. **24/2. c)** **24/3.** Talianski hudobníci, starých autorov, v koncertných sálach sú vynikajúce zvukové podmieny, nasledujúci, budúci, hoteloví, slávnostnej, kuchári, chutných, skvelých, úžasných, zelený, chutný. **25/4.** Statoční vojaci, krištáľových váz, ojazdeným autám, kancelárske stoly, srdečnom prijatí, dentálnou hygienou. **25/1.** Tešiť sa – veseliť sa, radovať sa, jasat'; prehra – debakel, porážka, neúspech; farebný – pestrý, viacfarebný, strakatý; odmena – ocenenie, cena, plat; aktívny – horlivý, nadšený, podnikavý; spievať – ospevovať, nôtiť, vyrevúvať. **25/2.** Skromný, predpovedať, koláč, vzadu. **26/3.** Pekný – napr.: krásny, nádherný, ohromujúci, lúbezný, očarujúci, pôvabný, okúzľujúci, malebný; dívať sa – napr.: pozerat' sa, hľadieť, kukať, rozhliadať sa, zračiť; súper – napr.: sok, nepriateľ, odporca, protivník, rival, oponent; povedať – napr.: vravieť, rozprávať, vykladať, vyprávať, odriekať, komunikovať, oznamovať, rečniť. **26/4.** Múdry – hlúpy, mladost' – staroba, deň – noc, radosť – smútok, chorý – zdravý, sedieť – stát', mlčať – hovoriť, dnes – zajtra, mokry – suchý, zapnutý – vypnutý, čistota – špina, pýcha – skromnosť. **26/5. a)** Chôdza, státie, **b)** rozprávateľ, mlčať, **c)** hlad, sýtosť, **d)** drsný, hladký. **26/6.** Sladký – horký, ostrý – tupý, smelý – bojzlivý, smutný – veselý, cukrový, horký, chutný, bodavý, tupý, rýchly, bojzlivý, odvážny, žalostný, veselý, bolestný. **26/7. c), d)** **27/1. a)** Pozorujú, púšťajú, spustiť, drží, slúži, stojí, potrebovať, klesá, stúpa, otvárajú, nevideli, zastal, zatlieskali; **b)** starnúť, rásť, ozdravieť, schnúť, kvitnúť. **27/2.** Jazdí, jazdili, budeme jazdiť; umýva, umývali, budeme umývať; spieva, spievali, budeme spievať; píše, písali, budeme písať; myslí, mysleli, budeme myslieť. **28/1.** Nesprávne, opísal, roztrhla, podpísanú, prihlášku, predjedlo, presolené, okoreniť, sklamal, vbehol, počas, zranila; **a)** Slabičné predpony: nesprávne, opísal, roztrhla, podpísanú, prihlášku, predjedlo, presolené, okoreniť, počas, vyšla; **b)** Neslabičné predpony: sklamal, vbehol, zranila. **28/2. c)** **28/3.** O-dom-knúť, ne-fah-ký, od-kro-jit', vzklí-či-lo, schva-lo-va-li, roz-zú-riľ. **28/4.** Bezpečne, vlak, opica, vidím, činy, víťaz. **28/5.** Povedať, niešť, šit', chodiť, spať, búriť sa. **29/1.** Oni, on, ňou, jej, ho, ono, Vás, my, im. **29/2.** Mí, ním, nami, my, nimi, mi, Ty, ti, Vy, Oni, Ony. **29/3.** Mne /mi/, vás, teba/ta/, jeho /neho/, nim /im/, nim /im/, ju /ňu/, ňom. **29/4.** Poň, zaňho, poň, naň, poňho. **30/1.** So, so, ku, zo, vo, zo, vo, zo, so, ku, vo. **30/2. b)** **30/3.** Ku mame (ku), k mame (g), so sestrou (zo), so mnou (so), z triedy (s), k babke (g), s nami (s), k nám (k), k ostrovu (g), z pralesa (s), so žiaľom (zo), s mobilom (s), v práve (f), pred dverami (t), s tebou (s). **30/4.** I, G, L A, G, I, D, A, G, L, I, I, D, L, G, I, D, I, L, L, G, A. **30/5.** Za, na, z, k, po, v, pod, o, po, z, s, z, na, u. **31/1.** Pre|tvorený, pra|vnučka, za|spať, vz|lietnuť, od|povedať, zo|skočiť, bez|starostný, pri|behol, po|ranený, s|tlačiť, vz|chopiť sa, u|dobriť, o|značiť, roz|beh, vý|dych, z|hodiť, na|piť sa, na|drobiť. **31/2.** Napr.: povedať – odpovedať, povedať, rozpovedať, vypovedať, napovedať; let – prelet, vzlet, odlet, prílet, úlet, rozlet, zlet, nálet; robiť – prerobiť, zarobiť, odrobiť, prirobiť, porobiť, urobiť, rozrobiť, vyrobiť, zrobiť, narobiť; skok – preskok, záskok, zoskok, prískok, úskok, rozskok, výskok, náskok; žiť – prežiť, zažiť, odžiť, požiť, užiť, ožiť. **31/3.** Predbehli, bezkrídly, odpadový, rozkrojiť, vztlakový, nadpočetný, podpredseda. **31/4. b)** **32/5.** Predjedlo, obchádzkam, bezmocný, rozstrihnúť, nadprirodzený. **32/1.** Lístok, listoko, hlavička, hlavisko, dáždík, daždisko, horička, horisko, chlapček, chlapisko. **32/2.** Zdravé potraviny, detské ihrisko, panvica, drevený kostolík, zlatá rybička, úspešná športovkyňa, strmé skaliská, skúsená pedagogička, plné parkovisko, rybníček, zúbky ako perličky, mrkvový šalátik, krmivo, bystrý futbalista, horúce iskry, voňavý perniček, rozbitá lavica, spravodlivý rytier, vozidlo na ceste, rýchla električka, milovaná domovica, polovica. **33/3.** Uzl |iček – uzol, rýchľ |ik – rýchloch, jav |isko – jav, somár |ik – somár, koleg |yňa- kolega, tanečn |ica – tanečník, potô |čik – potok, kruži |dlo – krúžiť, umýv |ač – umýva, vod |ička – voda, trub |ica – trúba, džíns|ovina – džínsy. **33/4.** Napr.: spevák, spevácky, spievanie, spevák, speváčka, predspev, spevavý, odspievavý, zaspievať, prespievať, dospievať, rozospievať. **33/5.** Zem. **33/6.** Sviečkovica, príspevky, odbili, pripomienky, cestovina, stolička; c) sklovina, klzisko, včelička, vybijaná, sudkyňa, nástupište. **33/1.** Perokresbou, pestrofarebný, svetoznámy, jazykovedec, čistopis, zemeguľu, rovnobežky, dobroprajní a láskyplní, právoplatný, stopercentný, krupobitie. **34/2. c)** **34/3.** Chváľhodný, veľkometo, zverolekár, rybolov, vysokozdvíhací, autonehoda, dlhosrstý, krutovláda, celodenný. **34/4.** Horolezec, teplomer, sedemmesačné, samolúby, viacslabičné, maloobchod, vzduchotesné. **34/5.** Vlast' + i + zrada, zem + e + merač, sever + o + západ. **34/6. c)** **35/7.** Odvodené slová, skratky, zložené slová, Pravidlá slovenského pravopisu, Krátky slovník slovenského jazyka. **35/8.** Visieť, odpískať, zasipel, zmizol, preblysnúť, dvíhať, vyhodiť, vidieť, vyzývať, smetisko, zazíval, bydlisko, jaskynný, odbili, zasyčal, neviadam, hlavička, dobýjal, zvíťazíme, privysoko, klavirista, odkvitnúť, vytrysknúť, zmyť, rozbiť, podpíchal, ukryli, zapískal, vyšmykol sa, zapíľ, odpykal, dobýval, zavinula, presýpacie, vysychalo, zvrátená. **35/1.** Príchod, dediny, atmosféru, smútku, tma, izbe, zármutok, stola, sviečku, okraj, stoličky, dvere, strach, svetlo, bolesť / Konkrétne: dedina, izba, stôl, sviečka, okraj, stolička, dvere / Abstraktné: príchod, atmosféra, smútok, zármutok,

strach, svetlo, bolesť. **36/2.** Ponuka, kliatba, rast, strata, spomienka, západ, cit, deľba, zmena, vzdor, rozkvet, želanie. **36/3.** Ihličie-vysvedčenie, oheň-stroj, rakety-ženy, huslista-hrdina, nemocnica-ulica, stojan-dub. **36/4.** svedomie-vysvedčenie, lož-kosť, štyl-dub, mladrosť-kosť, oddych-dub, staroba-ženy. **36/5. c) 36/6. a) P; b) P; c) N; d) N** **37/1.** Majstre, Človeče, Priateľu, Pane, Chlapče. **37/2.** Kati, prines telefón. Babi, mám ťa veľmi rád. Oci, prideme neskoro. Šéfe, nikto neprišiel. Mami, môžem ísť do kina? **37/3.** Bratku, nevidel si bieleho psíka? Páni, pripútajte sa! Zuzi, požičaj mi pero. Otče, oznámte vaše rozhodnutie. Chlape, ty si nedáš povedať? Synu, toto si prehnal. Dievčence, poďme si zaspievať. Dani, čo sa ti stalo? Tomi, poď hrať futbal. **37/1. a) Smrekový, vankúšikovitý, zaoblený, mramorový, horná, sieťkovaný, hruškato-hľuzovitý, valcovitý, orieškovú, ihličnatých, zmiešaných, podhorských, horských; b) Pekný; c) hríbový, dužinatý, chutný, voňavý; d) statický opis. 38/2. a) zelený, b) malý, c) vyučovací, d) ostrý. 38/3.** Cudzia, pekný, cudzí, cudzí, pekný, pekný, cudzí, pekný, cudzí, pekný, cudzí, pekný, cudzia, pekný, cudzí. **38/4.** s namyslenými súpermi, presný výsledok, zabudliví žiaci, mysleními priamkami, chorí pacienti, rýchlejší beh, k pozvaným hosťom, makový závin, talentovaní umelci, usilovní záhradkári, nebezpeční škodcovia, zmeškaný let, ojazdeným autobusom. **39/5.** presné časy, presných časov, presnými časmi; lepší futbalisti, lepších futbalistov, lepšími futbalistami; skutoční majstri, skutočných majstrov, skutočnými majstrami; domáce džemy, domácich džemov, domácimi džemami. **39/1. Dedove, Dianine, Miškina, babkino, žiakovo, Moliérovho, Napoleonovej, mačkin, Rexovu. 39/2.** Otcovo, Emin, myškina, mamini, bratova, susedove. **40/3. a) priateľský, b) lyžiarke, c) rybárske, d) kráľovská; 40/4.** S riaditeľovým rozhodnutím, so Zuzkinými súrodencami, spolužiakovo miesto, strýkových príbuzných, panovníckine klenoty, v moderátorkiných vystúpeniach, s tetinými synovcami, programátorových kódov, plavkyňin rekord, kolegyňinou pomocou, súperov pohľad, hokejistov výstroj, kuchárkino tajomstvo, bankári majstri, horolezcove plány, o pacientových výsledkoch. **40/5.** S básnikovými zbierkami – žen.r.pl.I otcove, veveričkiných orieškov – muž.r.pl.G matkin, Martinovi súrodenci – muž.r.pl.N otcov, spieváckinom vystúpení – str.r.sg. L matkin, babkiných buchiet – žen.r.pl.G matkin. **40/6. nevestino prianie, priateľkinom otcovi, dedkovi priatelia, mamine rady, bratove košele, Diankini bratia, Tomášova kniha, učiteľkina poznámka. 41/1. Soví, myši, netopierie, chrobačie, ježi, mačacie, netopieria, kojotie. 41/2.** Soví, sovom, sovieho, sovej, sovími; myši, myšom, myšieho, myšej, myšími; netopierí, netopierom, netopierieho, netopieriej, netopierími; chrobačí, chrobačom, chrobačieho, chrobačej, chrobačími; ježi, ježom, ježieho, ježej, ježími; mačací, mačacom, mačacieho, mačacej, mačacími; kojotí, kojotom, kojotieho, kojotej, kojotími. **41/3.** Netopierí, netopierieho, netopierími. **42/4.** Leví, husí, opičí, diviáci, prasačí, krtí, žraločí, kozí, zmijí, tulení, zebří, soví. **42/5.** Orlí, orľom, orľou; včelí, včelom, včelou; hadí, hadom, hadou, sokolí, sokoľom, sokoľou; baraní, baraňom, baraňou; chrtí, chrťom, chrťou; sloní, sloňom, sloňou; kohútí, kohúťom, kohúťou. **42/6. c) 43/1. b), c), d) 43/2.** Podržali by ste, podali by ste, mohli by ste, odpovedali by ste, zahráli by ste, povedali by ste, prišli by ste, otvorili by ste. **43/3.** Napr.: Pani knihovnička, pomohli by ste mi, prosím, nájsť túto knihu. Pán šofér, predali by ste mi, prosím, lístok? Dobrý deň, našli by ste mi, prosím, vlak do Prahy. **44/1.** „Chceš mi povedať, že sa stále bojíš vody?“ opýtala sa Tamara. „Toto je pre teba najlepšie riešenie.“ konštatoval strýko. Filip sa ma opýtal: „Máš domácu úlohu?“ „Zabudol som si ju napísať,“ spomenul som si, „ale ešte to stihnem cez prestávku.“ „Neviem nájsť pero,“ panikáril Ivo, „ešte pred chvíľou tu bolo!“ „Stále niečo hľadáš,“ sucho povedala Táňa. **44/2.** Babka volá na vnúčatá: „Deti, poďte ochutnať jablkový koláč!“ „Hurááá, babka prišla!“ potešili sa všetci. „Hmm, veľmi dobrý,“ povedala mamka, „ale trochu sladký.“ **44/3.** Klára povedala, že nikdy nevidela ozajstnú veľrybu. Nechápala, že som to spravil ja. Otec nás súril, že je najvyšší čas, inak nestihneme lietadlo. **44/4. c) 45/5.** „Si umelec?“ opýtala som sa ho. „Ja?“ povedal. „Nie.“ „Ale pripadáš mi ako umelec,“ povedala som, „kreslíš naozaj dobre.“ „Kdeže.“ „Čo potom robíš, čím si zarábaš na živobytie?“ opýtala som sa ho. „Celý deň sedím pri počítači a babrem sa s číslami.“ **45/6.** Priama reč; uvádzacia veta. **45/1.** Plnovýznamové slovesá: letieť, nestretnete, prenocovať, včynievať, navštíviť, zostať, preletieť, urobiť, vyslobodiť, pýtala sa, zabávali sa, svaťať, zniesol, odletíme, vrátiť, máš, ísť Neplnovýznamové slovesá: smelo, sme mohli, je, smieme, môžem, chcem, začalo, nesmieme, nechať, nemôžeme, je. **45/2.** Rozpoviem – 1.os.sg.bud.čas.ozn.spôs., tvária sa – 3.os.pl.prít.č.ozn.spôs., neodvážila sa – 3.os.sg.min.č.ozn.spôs., slúbili ste – 2.os.pl.min.č.ozn.spôs., porozprávame sa – 1.os.pl.bud.č.ozn.spôs., povedz – 2.os.sg. prít.č.rozk.spôs., nepamätáte si – 2.os.pl.prít.č.ozn.spôs.bude bolieť – 3.os.pl.bud.č.ozn.spôs. **46/3.** Kašlem, kašľali, budeš kašľať, miznem, mizli, budeš miznúť; leziem, liezli, poleziem, opisujem, opisovali, budeš opisovať. **46/4.** Môžete si byť istý, že sa mi ospravedlnili. Chlapci len zízali na bicykel. Bol nešťastný, lebo mu nerozumeli. Stáli pod oknom a čakali. Stačilo, aby tam chodili týždeň a pochopili, akí boli hlúpi. Nevideli, že pred nimi visí zástava. Vychádzali z tých železných dverí. Zistil som, že ak z plných pľúc zarevem, vydesím všetkých okolo. Poklonili sa a zmizli medzi stromami. Očividne boli dobrí pracovníci a pýšili sa dobrou úrodou. Z jeho vysnívaných plánov sa nič neplnilo. Prichádzali a odchádzali vždy, keď hodiny odbili deväť hodín. **46/5.** V izbe je veľa hračiek. Ktosi je za dverami. V jazere boli premnožené riasy. Na konci dediny je skládka

odpadu. V botanickej záhrade je množstvo vzácnych rastlín. Odvčera boli doma. **47/1.** Zmenil sa, kráčalo sa, potkýnal sa, týkalo sa, neublížil si, zasmial sa, dostali sa, posadili sa, najedli sa. **47/2.** Predbehla, postavili, učila, vyrobili, našla, končí, chytil; smiať sa, čudovať sa, všiamať si, báť sa, obľúbili si, mračiť sa, dariť sa, brieždiť sa, trúfať si. **47/3.** Napr.: Prešli cez cestu. Prešli sa po parku. Vari obed. Vari sa to dlho. Musíme pomáhať slabším. Musíme si pomáhať s úlohami. Peniaze venuje na charitu. Bude sa venovať hudbe. **48/4.** Z pozerania telky som si vzal poučenie, že každý seriál sa skôr či neskôr skončí. Keď sa narodil môj braček, myslel som si, že sa ma snažia nahradiť. Dospelí si kadečo hovoria, keď si myslia, že ich decká nepočúvajú. Diváci sa dobre zasmiali. Dúfam, že sa nemýlim. Zaslúži si, aby si poriadne oddýchla. Keď sa mám priznať, vôbec sa mi to nepáči. **48/5.** Zvratné slovesá sú také, ktorých súčasťou je/nie-je zložka sa alebo si. Všetky zvratné slovesá majú/nemajú svoju nezvratnú podobu. **48/1.** Umy! Umyme! Umyte! Bež! Bežme! Bežte!; Bi sa! Bime sa! Bite sa! Utri! Utrieme! Utrite! Zavy! Zavyme! Zavyste! **48/2.** Rozkazovací, podmieňovací minulý čas, podmieňovací prítomný čas, oznamovací, rozkazovací, oznamovací, podmieňovací prítomný čas, podmieňovací minulý čas, oznamovací. **49/3.** Napr.: Boli by príliš neskoro. Volali by o pomoc. Bol /a/ by sa zobudila načas. Sadli by uhorky. Bol by som sa naučil lepšie. Pomáhal by bratovi. **49/4.** Jednoduché slovesné tvary: vrie, vzlietavajú, leje sa, kričia, vadia sa, podobá sa, hrajú / Zložené slovesné tvary: zaplavil, bol by som sa stratil, by nenašiel, zleteli, nepredával, nekupoval, môžete kúpiť. **49/1.** blízko, dobre, sladko, šťastne, nebezpečne, rýchlo, vďačne, slovensky, smiešne. **49/2.** Hlúpo – s, náročky – p, neúspešne – s, neskoro – č, odvčera – č, bezradne – s, vedľa – m, naschvál – p, vonku – m, omylom – p, písomne – s, pre chorobu – p, včera – č, von – m. **50/3.** Pekne, krajšie, najkrajšie; tvrdo, tvrdšie, najtvrdšie; pomaly, pomalšie, najpomalšie; veselo, veselšie, najveselšie; dobre, lepšie, najlepšie; nízko, nižšie, najnižšie. **50/4.** Taliansky, nepredvídavo, náročky, drzo, zodpovedne, spamäti, zavčasu, sčasti, oddávna, pomaly, najvyššie, pravidelne, systematicky, čisto, vedome, zakaždým, srdečne, mlieky, hlboko, voľkedy, hluché, obetavo, svojsky, farebne, ozlomkrky, obyčajne, zdravo, vhodne. **50/5.** Tváril sa naoko, obklad na oko, počítal spamäti, nevymizne z pamäti, pohľad doďaleka, pozeral do ďaleka, hlavy dokopy, hodil do kopy, zakaždým správne. **51/6.** Napr.: predložka: Zasadil okolo domu stromy. Išiel hore dedinou. Príslovka: Chodil okolo. Vyšiel hore. **51/1.** Vlastné - psst, ach, hm, och - vyjadrujú pocity, náladu a vôľu. **52/2.** Napr.: Vrzg, pik/tuk, tráach-tata, bum. **52/3.** ozyvalo, hihih, cupi-lupi nohami, rohami, napätím, čary-máry, člapi-člapi, babky, svojím kikiriki, hudry-hudry, pich, cing-cing, chi-chi, píp. **52/4.** Napr.: Odcupkal, krákajú, tikajú, búchať, dupať, ochkať. **52/1. a)** opis, **b)** on – rozprávanie, **c)** ocitli sa, rozprestieralo sa, zavlnila sa, **d)** začali, bol, je, **e)** skočila – zložený, prezradilo – zložený, zavlnila sa – jednoduchý, odhalila – zložený. **f)** černošskí – muž.r.pl.N pekni; psi – muž.r.pl.N chlap. **53/2.** Skočil by, boli by skočili; prezradil by, boli by prezradili; rástol by, boli by rástli; vyzeral by, boli by vyzerali. **53/3.** Zavej! Zavejme! Zavejte! Krúž! Krúžte! Krúžme! Krič! Kričme! Kričte! Rast! Rastime! Rastite! **54/4. b)** **54/5.** nízky-nízko, hustý-husto, široké-široko, voľné-voľno, súvislý-súvisle, nočné-nočne, černošskí-černošsky, divé-divo. **54/6.** kvák-kvák, kač-kač, čľup. **54/1.** Theo, sýty, Tomáš, prvý, /on/, Diana, biatlonistky, komisia, film, ona, všetci, /ty/. **54/2.** mokrý – prídavné meno, nikto – zámeno, citovčenie – slovesné pods. meno, telefón – pods. meno, klopať – sloveso, čľup – citoslovce, desiat – číslovka. **54/3.** Napr.: rozsiahla, celá, šíra; naša, Filipova, šikovní, mladší, starší; slovenskí, domáci; všetci, tunajší, miestni; šikovní, múdri, všetci; čerstvá, jarná. **55/4. a)** **55/5. c)** **55/1.** Vrátila sa – slovesný, bol osamelý – slov.-menný, je športovkyňa – slov.-menný, meškalo – slovesný, musím napísať – slovesný, vybavíme – slovesný, začali sa pripravovať – slovesný. **55/2. c)** **56/3.** Nechcel sa kúpať – neplnovýz. sloveso a zvratné sloveso, bol pokazený – pomocné sloveso byť a prídavné meno, boli by sme prišli – slovesá, nekamarátili – sloveso v zápore, je nebezpečné – pomocné sloveso byť a prídavné meno, kupujte – sloveso, bola drahšia – pomocné sloveso byť a prídavné meno, je náročnejšie – pomocné sloveso byť a prídavné meno. **56/4.** Mama učí v škole. Strýko lieta na Boeingu. Brat reprezentuje školu. Susedia vyhrali v lotérii. Spolužiak ochorel. **56/5.** Po dlhej zime prichádza jar. Slniečko nám dobije energiu. Záhradkár už začali pripravovať pôdu na novú sebu. Len nech neprídu mrazy! Radi pomáhame starým rodičom. (my) Babkin úsmev je najväčšia odmena. Chceme byť úspešní pestovatelia. (my) Spolu sme pribili nové dosky v plote. (my) Mamka vyzametala celý dvor. **57/1.** Prváci=prichádzali, zostava=je náročná, predpoved=nebola priznivá, (oni)=by boli stihli, štvrtý=dobehol, tresk=ozvalo sa. **57/2. d)** **57/3.** Napr.: obed, olovrant, obed=čakal, zaparkoval, otec=zaparkoval, tretiaci, žiaci, žiaci=vyhrali, trešťa, porušenie=sar trešťa, žiak, žiak=bol prvý, kamarát, známy, otec, kamarát=zaplatal. **58/4.** Futbalisti – muž.r.pl.N, vyhrali – 3.os.pl.min.č.ozn.spôs., predavačky – žen.r.pl.N, obsluhovali – 3.os.pl.min.č.ozn.spôs., operátor – muž.r.sg.N, radí – 3.os.sg.prít.č.ozn.spôs., obecnstvo – str.r.sg.N, bude skandovať – 3.os.sg.bud.č.ozn.spôs. **58/5.** áno, nie, áno, nie. **58/6.** Nazbieral plnú náruč ľúbných kvetov. Búrka premočila prístrešok. Neďívaj sa. Pošmykol sa na zablatenom chodníku. Zdola som pozerala, koľko toho musím vyšliapať. Zvesil hlavu. Preverilo ich počasie. Pozeral nechápavo, ale verím, že mi rozumel. **59/1.** Slúchadlo, posilňovňa, okamiň, správanie, lízanka, rožok, saláma, klzisko, ležadlo, štvorka, krmidlo,

bielizeň, pokoj, list, čakáreň, podozrievavý. **59/2.** 1b, 2a, 3f, 4h, 5d, 6g, 7c, 8e. **59/3.** Dac znac, haluz, itečkar, matura, čarovac, nemina, fajnota, pohodák, háby, stretko, jabúčko, šminčky, obecanka, ťukes, rajbáč, trapoš, sádlo, talabaj, výška, ubíhat, zuška, vajko, melón, storka, grajfnút. **59/3. a)** Haluz – vtipná vec, itečkar – zaoberajúci sa IKT, matura – maturitná skúška, nemina – nemecký jazyk, pohodák – pokojný, nekonfliktný človek, stretko – stretnutie, schôdzka, šminčky – dekoratívna kozmetika, ťukes – drobná nehoda, trapoš – trápny človek, výška – vysoká škola, zuška – základná umelecká škola, melón – milión, storka – príhoda. **59/3. b)** Dac znac – dať vedieť, čarovac – čarovať, fajnota – dobrota, háby – oblečenie, jabúčko – jablko, obecanka – sľub, rajbáč – strúhadlo, sádlo – masť, talabaj – pošliap, znič, ubíhat – ubiehať, vajko – vajce, grajfnút – uchmatnúť. **60/1.** Značky: ml, g, €, t, mm, kcal; skratky: napr., hod., stor., pl., str., d.ú.; iniciálové skratky: EÚ, SR, SAV, TASR, VÚC; skratkové slová: NÚCEM, PIENAP, TANAP, SATUR, SLUK, SLOVNAFT. **60/2.** A pod., a.s., sg., tzn., roč., mld., sek., min., max. **60/3.** SND – Slovenské národné divadlo, ČR – Česká republika, ZŠ – základná škola, PŠC – poštové smerovacie číslo, OSN – Organizácia Spojených národov, MHD – mestská hromadná doprava, ZUŠ – základná umelecká škola, SNP – Slovenské národné povstanie. **60/4. b)** **61/5.** SĽUKU, SLOVNAFTE, NAPANTu, TANAPe, PIENAPom, REMPe. **61/6.** 1d, 2a, 3e, 4c, 5b. **61/1.** Komfortné limuzíny, super modely, extrémne, limitovaných sérií, ekologické, benzínové, dieselové, vodíkové, technológiu autonómneho, aktuálnom, magazínu, AUTO BILD. **62/2.** Dyslexia – porucha učenia, písania, história – dejepis, dejiny, korupcia – úplatkárstvo, disharmónia – nesúlady, nesúzvuk, hystéria – podráždenosť, kolísanie nálad, monitor – prístroj na sledovanie, obrazovka, región – krajina, oblasť, reflexia – odrážanie, zrkadlenie, ekzém – zápalové ochorenie kože, unikátny – jedinečný, indikátor – ukazovateľ, likvidácia – odstránenie, zničenie, migrácia – sťahovanie, dentista – zubár, parazit – cudzopasník. **62/3.** Biografiu, girlandami, diskusia, epidémia, perkelt, pointu, kondícia, harpúny, fyzioterapeutovi, litosféra, mikroskopom, certifikát, dermatologičku, exempláre. **62/4.** Rešpekt, steak, relax, solidarita, plurál, atak, líder, konsenzus, manuál, mineralógia mimika, bižutéria, dilema, empatia. **63/5.** Licencia, lyrika, poliklinika, labyrint, migréna, gýč, kolízia, dynastia, blankytný, mýtus, bilancia, rýmovať sa, pasivita, cyklámen, piraňa, originálny, digitalizácia, polygrafie, kybernetika, fixácia, systém, štylizovať, hitparáda, plyš, siréna, kimono, liga, mikrób, oliva, panika, ringlota, viceprezident, syntezátor, špirála. **63/6. c)** **63/7.** Tvrdá výslovnosť: limit, tiger, detonácia, dispozícia, termovízia, diskotéka, diplom, negatívny, leukoplast, nirvána, delikvent, neurológia, technik, nikel, legenda, tiráž, líkér/ mäkká výslovnosť: netvor, dedina, nijako, teplomer, leto, ticho, diváci, list, divočina, nemocnica, delba, nízko, teľa, lipa, tisíc, les. **64/1.** Slovná zásoba, spisovná forma a nárečia, historizmy, archaizmy, zastarané slová. **64/2. b)** **64/3.** Bukréta – kytička, knihovna – knižnica, apatieka – lekárne, štrikovať – pliesť, gánok – chodba, mordovať sa – trápiť sa, lineár – pravítko, regula – predpis, pravidlo, štepeľ- pečiatka. **64/4.** Neologizmus: iPhone, softvér, mikročip, bestseller, džojstik, multiplex; historizmus: zlatka, hintov, dvorania, dereš, šesták; archaizmus: lučba, mravy, áreš, merba, pukerlík, léta, černilo; zastarané slová: žertva, činža, varta, choseň, próbny, šenk. **65/5.** Mušketa – vojenská puška s kresadlom, hajdúch – ozbrojený sluha, cechmajster – volený predstavený cechu, groš – strieborná minca, felčiar- liečiteľ, mastičkář. **65/6.** Amoled matricu displeja, technológiu megapixelov, monitorovanie fitness probiotiká dronov a kvadrokoptér, selfie drony, Cortana a Siri, virtuálni asistenti, Zeon Smart Domov, inštalácia, personalizácie. **65/7.** 1f, 2e, 3d, 4b, 5c, 6a. **66/1. a)** Alica, Angelika; **b)** Otca – muž.r.sg.A chlap, chalani – muž.r.pl.N chlap, chodcov – muž.r.pl. A chlap, kamoši – muž.r.pl. N chlap; **c)** konkrétne – otec, chalani, parkovisko, cesta, chodci, cukráreň, mama, oslavy, domov, auto, kamoši; abstraktné – centrum, reč, vóľa. **d)** v cukrárni – žen.r.sg.L dlaň, prerazil si cestu – žen.r.sg.A žena, prišla reč – žen.r.sg.N kosť, pred obchodným centrom – str.r. sg.l mesto, cez parkovisko – str.r.sg.A mesto, v aute – str.r.sg.L mesto; **e)** hovorové. **67/2.** Počas Veľkej noci máme veľkonočné prázdniny. Silné prehánky predpovedajú pre východné Slovensko a Košický kraj. Rozsiahlou rekonštrukciou prešiel Most SNP a Nábřežie armádného generála Ludvíka Svobodu. Študenti Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove pripravili charitatívny večer pri príležitosti Dňa matiek. Každoročne v apríli na Deň narcisov organizuje Liga proti rakovine finančnú zbierku. Jednu z najväčších ľadových jaskýň na svete, Dobšinskú ľadovú jaskyňu, nájdeme v Národnom parku Slovenský raj. Dominantou Štrbského plesa je jazero Štrbské pleso. **67/3.** Horolezci, ôs, višni/višieň, obrancami, lietadlami, vírusy, soliam, čakárni, obliehaniach, čaji, pliec, ôk/ očú/očí. **67/4.** V krvi, dve budovy, farmári, medzi stromami, pozrel jej do tváre/e, víchrice, s labkami, o strýkovi, s ovocím, k sudkyni, o tupom noži, rev medvedťa, na papieri, bez cvikov, k uvareným vajciam, ovocné zmesi, problémy so zdravím, dotieravé osy a ovady, strieborných medailí, notovými osnovami, vefa izieb, rizikových pracovníkov, od autorov, v PC mám málo pamäte, pokrčenej košeli, laserovom lúči, udreli mrazy, ľudových piesní a básní, dlhotrvajúce suchá, prudkými dažďami a lejakmi. **68/5. b)** **68/1. a)** kachle, nožnice, kiahne, hodiny; **b)** nohavice, kliešte, meniny; **c)** ústa, osýpky, rifle; **d)** dejiny, hody, dostihy, raňajky. **68/2.** Plúca, plúcam, plúcach – srdce; hodiny, hodinkám, hodinkách – žena; Vianoce, Vianociam, Vianociach – ulica; kúpele, kúpeľom, kúpeľoch – stroj; Donovaly,

Donovalom, Donovaloch – dub; Košariská, Košariskám, Košariskách – mesto. **68/3.** Vysokých Tatrách, Donovaloch, Košiciach, Vyhniach, Pyrenej, Levíc, Piešťanoch, Alpami, Malých Karpatoch, Kendíc, Lemešian. **69/4.** Vhodné k legínam – žen.r. D, babka s okuliarmi – muž.r. I, prišiel bez huslí – žen.r. G, rozložil krosná – str.r. A, po fašiangoch – muž.r. L, vidí jeho rozpaky – muž.r. A, rezne z kuracích prs – str.r. G, išiel na vohľady – muž.r.A, zavri vráta – str.r.A, výpredaj plaviek – žen.r.G, dva roky prázdnin – žen.r. G, ostrie nožníc – žen.r. G. **69/5. d) 69/1.** Harlekýn, ťažkopádny, prihlúply, vidiečan, neforemných, roztrhaných, všetci, krutý, svižným, tanečníkom, kostým, priliehavý, pestrý, príťažlivý, výrazu. **69/1. a)** Vzťahové prídavné mená: ťažkopádny, prihlúply, neforemný, roztrhaný, priliehavý; akostné prídavné mená: krutý, svižný, pestrý, príťažlivý, čierny; privlastňovacie prídavné mená: Harlekýnov, hercov; **b)** roztrhaných šatách – žen.r. pl. L pekný; hercovho výrazu – muž.r.sg.G otcov; horúcimi nápojmi – muž.r.pl.I cudzí; učiteľkiným žiakom – muž.r.pl.D matkin; **c)** hercovi kolegovia, čiernych masiek, príťažlivými kostýmami, ťažkopádných divákov, spevákovým piesňam, svižnými osobami, žonglérovo náradie, hlúpejšom výraze, pestré sprievody. **70/2.** štučích plutiev, psích plemenách, vydrím kožuchoch, slávičiami hlasmi, myšacích dierach/myších dierach, kozieho mlieka, jašteričom sfarbení, labutej piesni, mušom krídle. **71/3.** Vlk v ovčej koži – falošný človek, má osí driek – je chudý, štíhly; stúpiť niekomu na kurie oko – zasiahnuť zraniteľné miesto, má hrošiu kožu – necitlivý človek, schoval by sa do myšacej diery – hanbí sa, má kurací rozum – hlúpy človek, pichá do osieho hniezda – zasahuje do niečoho, mieša sa do niečoho nepríjemného, mal zajačie úmysly – chce odísť. Podčiarknuté prídavné mená sa skloňujú podľa vzoru pávi. **71/4. c) 71/5.** Vrieskajúcích detí – str.r.pl.G cudzí; nepredvídateľnými reakciami – žen.r.pl.I pekný, profesorove hodnotenia – str.r.pl.N otcov, plavkyninom víťazstve – žen.r.sg. L matkin, pavúcej sieti – žen.r.sg.L pávi. **71/6.** Akostné, vzťahové, privlastňovacie / akost, kvalitu/ utvorené od iných slov/ pekný, cudzí/ aký?, aká?, aké?/ sa dajú stupňovať / niečo im patrí / matkin, otcov/pávi. **72/7. a)** umelecký opis, **b)** personifikácia, epiteton, prirôvnanie. **Základné, radové a násobné číslovky 73/1. a)** Sedemdesiat, jeden, tri, sedemtisíc, tritisíc, desať, dvadsať, šesť, jedna celá osem, šesťdesiatštyri, šesťdesiatosem, dvetisícpäťdesiat, osemdesiatdva. **b)** prvým, druhý, osemnásť, devätnásť, tretí, päťdesiatych, dvadsiateho. **c)** sedemdesiat – päť, jeden – jeden, tri – tri. **d)** prvý – pekný, druhý – pekný, tretí – cudzí. **e)** jedna celá osem milióna. **73/2.** Pätnásť lodí, tridsaťjeden študentov, šesťnástimi autobusmi, sedemdesiatich ôsmich kilometroch, na stoprvom poschodí, dvetisíc druhom, tritisíc dvesto deväťdesiatpäť, dvetisíc tridsiatich dvoch, šesťdesiatšesťdesiat, päťstosemdesiat štyristo päťdesiatjeden, trinástym, osemdesiatych, stoosemdesiatštyri miliónov stojedentisíc stodevät. **74/3.** S piatimi prstami, dvadsať štvrtý pod čiarou, z osemnásťch príspevkov, v deviatich pohároch, na siedmy pokus, piati sprievodcovia, za siedmimi horami, ôsmy riadok, s desiatimi eurami, tretí set, po dvanástich mesiacoch, pred tridsiatimi rokmi, so štyridsiatimi štyrmi účastníkmi, počas tridsiatich šiestich mesiacov, po stýkrát ti opakujem, pred jedenástimi hodinami, tisíci hod, stodvadsať prvý ročník, trojnásobní majstri, tri razy. **74/4. b) 74/5.** Tisíccho – muž.r. sg. A cudzí, trinásť – muž.r.pl. N cudzí, štvrtej – žen.r.sg. pekný, dve – žen.r.sg. A dva. **74/6.** Dve tašky, dvaja útočníci, jedni naši kamaráti, prví maturanti, pred dvoma dňami, jedny topánky, jedni tanečníci, druhý odber, o jednom príbehu, dve polia, tridsaťjeden žiakov, dve deci, prvý úspech, dva stromy, jedno ucho/jedným uchom. **75/7.** Trikrát, šiesty raz, dvojnásobní, päť ráz, deväťkrát, tisíc násobná, tretíkrát. **75/8.** Desiatkrát, desať násobný, desať ráz; dvakrát, dvojnásobný, dva razy; stokrát, stonásobný, sto ráz. **75/9.** Na treťom poschodí – str.r.sg.L cudzí; štyrom dcéram – žen.r.pl.D štyri; šesťnásobným rekordérom – muž.r.sg.I pekný; dvadsať kilometer – muž.r.sg.N pekný; pätnástich jednotiek – žen.r.sg.G päť. **75/10.** Oddelene / oddelene / zvlášť / oddelene / spolu/ vzorov pekný, cudzí. **76/1.** Niekoľko, mnoho, posledným, veľakrát, dosť veľa, trochu, veľa ráz, veľký, zopár, žiadnych, málo, zopár. **76/2.** Napr.: mnoho kriku, rečí, veľa poznámok, úloh, málo pohybu, času, veľakrát chybal, povedal. **76/3.** Určité číslovky: jedného, desať ráz, dvaja, tretí, druhému, jedny; neurčité číslovky: málo, mnohých, mnoho, Mnohých sa rad', jedného sa drž' – počúvaj rady múdrych, prijmi dobrú radu, Kde sa dvaja bijú, tam tretí zvíťazí – keď sa dvaja nedohodnú, zvíťazí niekto iný. Hľaď sebe osohu a druhému nie škody – rob tak, aby tebe bolo dobre a neškodil si iným. **77/1. a)** druhým, tretím, štvrtým, piatym, prvá; **b)** posledný; **c)** dva milióny, deväť kilometrov, dvadsaťšesťtisíc, trinásť, tridsaťjeden, tritisíc deväťdesiat; **d)** dve dráhy – žen.r.pl. N dva, tretím letiskom – str.r.sg.I cudzí. **77/2.** Tristoosemdesiaty tretí vstup, jedni hráči, letel som dva razy, na čele mal štyri stehy, so siedmimi chodmi, desaťnásobným poklesom, žiaci deviatych ročníkov, hrá od ôsmich rokov, pred sedemdesiatimi rokmi, štvornásobní majstri sveta, v prvých piatich rokoch, prišli dvanásť, videl ju prvýkrát, dvadsaťtri stupňov, poslední rytieri, narodil sa v osemdesiatych rokoch, dožil sa šesťdesiatych šiestych narodenín, stý zákazník, dvestotisíc návštevník, tri milióny. **78/1.** Dokonavy vid – porozprával, zjedol, odpovedá, oslovil, vyľeha, obracia sa, odmietol, spracovať, naprogramovať, zastúpiť/ Nedokonavy vid – prezentuje, bojuje, nechápe, skúšal, bál sa, šetrí, modeloval, kupuje, vysávať, cestovať, vidieť, dirigovať, rečniť. **78/2.** Prechádza – prešiel, pozná – poznáva, tancuje – dotancoval, odpočítal – odpočítava, rozpúšťa – rozpustil, oznámili – oznamujú,

montoval – montujú, vyprala – perie, pestuje – pestovala. **78/3.** Chodil, chodiť, bude chodiť, nedokonavý vid; pokrčil, pokrčiť, pokrčí, dokonavý vid; cíti, cítiť, bude cítiť nedokonavý vid; nezabudnite, nezabudnúť, nezabudne, dokonavý vid; hovorí, hovoriť, bude hovoriť, nedokonavý vid; otvorila, otvoríť, otvorí, dokonavý vid; označila, označiť, označí, dokonavý vid; oponovala, oponovať, bude oponovať, nedokonavý vid; považuje, považovať, bude považovať, nedokonavý vid. **79/4.** Prehľadal – 3.os.sg.min.č.oznam.spôs. dokonavý vid, zamotávaš sa – 2.os.sg.prít.č. ozn.spôs. dokonavý vid, by ste potvrdili – 2.os.pl.podmieň.spôs.prít.č. dokonavý vid, bol by si sa hanbil – 2.os.sg.podmieň.spôs.min.č. nedokonavý vid, utrasú sa – 3.os.pl.bud.č.oznam.spôs.dokonavý vid. **79/5. b) 79/1.** Ďe, ani, a, lebo, aby, ale, a, ako, iba, ani, ani, no. **79/2.** Každý deň sa toho veľa naučím a dozviem. Najprv som si robila veľké starosti, **ale** ozvala sa. V noci bolo zamračené **ani** mesiac nebolo vidno. Vezmi si to **alebo** hľadaj niečo iné. Prichádza ráno **i** večer. Chce byť dizajnérom, **ba** uvažuje o architektúre. Ani si nezavolať, **ani** si neprišiel. Treba precvičovať staré **i** nové učivo. Nechcela ju trápiť **ani** jej robiť starosti. **80/3.** Báli sme sa, **keď** sme sa vracali domov. Diana prestala rozprávať, **lebo** sa nemohla najesť. Myslela som, **že** ma o to nepožiadala. Správna sa presne tak, **ako** sme vraveli. Mala zlý pocit, **keď** tu bola sama. Nadráno sa jej snívajú, **že** uteká pred obrovským jašterom. Nemohli sme ísť von, **lebo** stále pršalo. Včera som chcela, **aby** sme prepočítali nejaké príklady. **80/4.** Usilovne trénoval, a predsa nevyhral. Bol bledý ako stena. Prichádzal s nápadmi, ktoré sa nedali realizovať. Chcem mať jednotky, a preto sa musím učiť. Hľadala informácie z geografie, ktoré práve preberali v škole. Vôbec si nevyšimľi, ako ušiel čas. Ešte chvíľu sedela pred počítačom a čakala. Mama chce, aby som bola klaviristka. Už podme, lebo nám prievan zavrie dvere. Priniesli darček, ktorý ho určite poteší. **80/1. a)** Liptove, Orave, Peter, Pavol, Oravčania, Novej Bani, Spiši, Bratislave; **b)** Peter, Pavol; **c)** na hriby – muž.r.pl.A dub, obilím – str.sg.l vysvedčenie, ženy – žen.sg.G. žena, kríž – muž.r.sg. A stroj; **d)** stredná, chorí, posvätná, hašterivá; **e)** najmenšie vzor cudzí, nová vzor pekný; **f)** hovorili – 3.os.pl.min.č.ozn.spôs. nedokonavý vid, kráča – 3.os.sg.prít.č. oznam.spôs. nedokonavý vid, spadol by – 3.os.sg.podmieň.spôs.prít.č. dokonavý vid; **g)** dvadsiateho deviateho júna; **h)** z neho – muž.r.sg.G, jej – nesklonuje sa. **81/2.** Maminých rúk, hluční susedia, od chichotajúcich dievčat, sebavedomým hokejistom, dedkov dobrosrdečný úsmev, holubičí let, bez technologických noviniek, sestriño auto, zo sprchovacích kútov, bubeníkova palička, šéfovo hodnotenie, obecní poslanci, lastovickine mláďatá, učiteľkini žiaci, s čokoládovými zmrzlínami, hrubých ponožiek, po hračom dni, spätných väzbách, kôprová omáčka, prešovský obchvat, unáhľenými rozhodnutiami. **82/3.** S tridsiatimi dvoma/mi priesadami, desiatego októbra, sú prví v tabuľke, pred päťdesiatimi rokmi, osem z dvanástich bodov, k dvadsiatym druhým narodeninám. **82/4. a)** štyri razy, **b)** dvetisíc, **c)** štyridsaťpäť, **d)** skončili druhí. **82/1.** Jana píše. HV, Diana rada cvičí. RV/Diana=cvičí/ Rodičia a hostia pricestovali včera. VNČ / rodičia a hostia=pricestovali/ Nemala som strach ani obavy. VNČ /ja=nemala som strach/ Moja mama sa potešila. RV /mama=potešila sa/ Dano ochorel. HV Nevedel mi poradiť. RV /on=nevedel/ Musíte byť šikovní a odvážni. VNČ /vy=musíte byť odvážni a šikovní/ Theo spadol. HV **82/2.** Obrovský medved' kráčal po ceste. Usilovné včielky poletujú po sade. Starostlivá babka ošetruje vnučku. Štvrtáci píšú slohovú prácu. Filip je vysoký chlapec. Spolužiak si zabudol učebnicu. Inšpektori kontrolovali všetky izby. Cvičiteľka precvičila všetky svaly. Večera rodine chutila. Rybár nahodil. **83/3.** Perina, všetci, /oni/, /on/, Zuzka, otec, /on/, /ona/, /oni/ **83/4.** Boli prví, chcela prejsť, prichádzali, sú, sú tragické, prekvapila, bola by stihla, sú najlepšie, nepodceňujeme, sú vypísané, musím kúpiť. **83/5.** P, P, N, N, N; **84/1.** Napr.: ovocný, chutný, jablkový koláč, dnes, včera, minule navštívila, jej, včerajšia oslava, dnešné, jarné, nočné teploty, často, rád, vždy sledoval, pravidelne, radi pomáhali, každé ráno, obvykle stáli, stredoveké, vzácne pamiatky. **84/2.** Vyvetrala a povysávala – viacnásob., torte – rozvitý, vlakom – holý, nevidel ani nepočul – viacnásob., ochranu klímy a klimatické opatrenia – viacnásob., ubytovanie – rozvitý, lístky – holý, nepríde – rozvitý, tričko aj šaty – viacnásob., súťaž – holý. **84/3.** /my/=sme očakávali, Anička, Majka a Saša=boli nedečakáve, záhradkári a ovinári=začínajú pracovať, Eliška=pozera, babka=navarila a napiekla, život a tvorba=je zaujímavé, vietor a dážď=sa prehnal, /oni/=prišli, aktualizácia a inštalácia=trvajú. **85/4.** Napr.: Mama kúpila v obchode jablká, hrušky a pomaranče. Na hodine slovenského jazyka sme čítali, písali a rozprávali. Deti na detskom ihrisku skáču, lezú a kričia. Počas prázdnin pôjdeme k moru, babke a dedkovi. Na vysvedčení chcem mať jednotku z matematiky, fyziky aj slovenčiny. V ZOO videli levy, tigre, krokodily a opice. Vlastné podstatné mená pomenávajú osoby, mestá, rieky, pohoria a iné. **85/1.** Mrzne – sloveso, nerušiť – sloveso, hurá – citoslovce, rozfúkalo sa – sloveso, Námestie mieru – podstatné meno, predpoveď počasia – podstatné meno, Lego príbeh – podstatné meno, fuť – citoslovce, strašilo – sloveso, hučalo – sloveso, cingí-lingí – citoslovce, Kaufland – podstatné meno, sa postavilo – sloveso. **85/2.** Na moste sa stavalo. slovesná, Pohoda. Neslovesná, Košický maratón. Neslovesná, V noci sa blýskalo a hrmelo. Slovesná, Pss! Neslovesná, Prikrádalo sa potichu. Slovesná, Stmievalo sa. Slovesná, Áno! Neslovesná, Horí! Slovesná, Vílne rozprávky, neslovesná, V teple rýchlo klíčiło. Slovesná, Dobrý večer! neslovesná. **86/3.** Hovorilo sa o tebe. Vonku sa rozsvietilo. Prerušilo spojenie. Zavolať pomoc. Vyhlásilo záverečné

poradie. Otužovalo sa studenou vodou. **86/4. c) 86/5. a)** Nezvoňte! Dvojčlenná neúplná; **b)** Výťah sa zatvára. Dvojčlenná úplná; **c)** Odišiel. Dvojčlenná neúplná; **d)** Platím! Dvojčlenná neúplná. **87/1.** Posledná otázka na záver. JN Dosiahla slobodu pre seba. DN Hovorilo sa o strašidelnom mieste. JS Sama by som to spravila lepšie. DÚ Ráno bolo všetko zamrznuté. JS V noci pršalo. JS Cez naše územie prechádzal studený front. DÚ Samozrejme. JN Pripravujú sa na testovanie. DN Ozývalo sa z lesa. JS V triede neprestali rozprávať. DN Neklopať! JS Prichádza oteplenie. DÚ Tom bol veselý. DÚ. **87/2.** Privádzal ma do šialenstva. Pichá ma v uchu. Uvažoval správne. Označil správne odpovede. Už ráno sa ochladí. Uchoval si spomienky. **87/3.** Ochladilo sa. VZ, uchádzači=prichádzali Po=Pr, /ona/=sadla si Po=Pr, ozvalo sa VZ, Alica=nemala počúvať Po=Pr, neparkovať VZ, Tereza=je naivná Po=Pr. **88/4.** Vetný základ, podmet a prísudok, ktoré tvoria prísudzovací sklad, slovesá, podstatné mená, prídavné mená, príslovky, častice alebo citoslovčia. **88/1.** levy, o vlkovi, bociany, byvoly, s delfínmi, mravcami, pstruhy, lososov, kocúry, kolibríky a sláviky. **89/2.** Zúriví psi (chlap), vyhľadovaní vlci (chlap), sťahovavé vtáky (dub), policajné psy (dub), zatúlané vlky (dub), bystrý zrak ako sokoly (dub), namyslení ako pávy (dub), rýchli ako gepardy (dub). **89/3.** Poslušný, tichý; namyslený, povýšenecky; hanbí sa; nemotorný, nešikovný; lakomý, sebecký; udatný, smelý; vypočítavý, prefičaný. **89/4.** Jeleňovi chlap, jelene stroj; potkanovi chlap, potkany dub; gepardovi chlap, gepardy dub; svištovi chlap, svište stroj; mravcovi chlap, mravce stroje; koňovi chlap, kone stroj. **90/5.** Vrabce a drozdy, o chrobákoví, k jastrabovi, hladné psy, svište a hlodavce, pasce na potkany, o hadoví, k tigrovi, dva ježe, spevavé vtáky, lenivé hrochy, o medvedovi a lišiakovi, bili sa ako dva kohúty, veľké sumce a jalce, sú pomalí ako slimáci, k pštrosovi, šikovné mravce, pestrofarebné motýle, nemotorné tulene a mrože, rozprávka o tučniakovi, chránené rysy, čmeliaky a sršne, s malými klokanmi. **90/6. c) 90/1.** Golier, golieri, goliere; meter, metri, metre; kanister, kanistri, kanistre; púder, púdiri, púdre; večer, večere, večery; tanker, tankeri, tankery; exteriér, exteriéri, exteriéry; softvér, softvéri, softvéry. **91/2.** Na katastrofi, filtre v aute, v septembri a októbri, v novembri, uhlomery, pluzgiere, parametre, v bojlerí, kontajnery, špalieri, o transfere, kilometre, v mieri, mixéry. **91/3. b) 91/4. c) 91/5.** Vzácnom akvareli stroj, vystavujú akvarely dub, v kvádri stroj, kvádre stroj. **91/6.** Skloňujú sa v sg. podľa vzoru stroj a v pl. podľa vzoru dub. / skloňujú sa podľa vzoru stroj. **92/1.** Artikel, artikli, artikle; kábel, kábli, káble; bicykel, bicykli, bicykle; debakle, debakli, debakle; panel, paneli, panely; hotel, hoteli, hotely; akvarel, akvareli, akvarely; motel, moteli, motely. **92/2.** Oriášok v karameli, tri tunely, v oddiele, natureli, na motocykli, pri mantineli, v tuneli, vo fascikli, fascikle, modeli, vo vestibule, v orchestri, na triangli, podiely, rozdiel. **92/3. c) 93/4. d) 93/5.** O fenikli stroj, Fenikle stroj, single stroj, boteli stroj, botely dub. **93/6.** Skloňujú sa v sg. podľa vzoru stroj a v pl. podľa vzoru dub / skloňujú sa podľa vzoru stroj. **93/1. deci, kivi, ragá, penále, kari, interview, froté, žele, hobby, pyr, harakiri, skóre, iglu, šodó, maggi. 93/2.** 1b, 2c, 3a, 4a) 5b) 6a. **94/3.** Rande – schôdzka, stretnutie; filé – vykostené mäso, jury – porota, madam – oslovenie vydatej ženy, menu – jedálny lístok, tofu – sójový syr. **94/4.** Rybie filé, kupé, záverečného defilé, stopercentné alibi, čokoládové fondue, kari, finále, kanoe, renomé, buli, skóre, turné, soté, safari. **95/1.** Prišla pani, z bytu panej, podal panej, videl stáť paniu, o panej, hovoril s paňou, prišli tri panie, z rozhovoru dvoch paní, k paniam, zavolať na dve panie, o bohatých paniach, so zvedavými paniami. **95/2.** pani učiteľke, neznámej panej, pani poštarke, panie, paniami, pani ministerky, hradných paniach, pani riaditeľkou, veľkomožnú paniu, pani doktorku, s paňou od vedľa. **95/3.** Od panej – žen.r.sg.G, k pani Eve – neskl., s paniami – žen.r.pl. I, od pani doktorky – neskl., o paniach – žen.r.pl. L, vidím panie – žen.r.pl.A, s paňou – žen.r.sg. I, bez paní – žen.r.pl. G, pani kuchárka – neskl. **96/1. a)** Vzťahové: prílivové, odlivové, príbojové, morské, elektrický, spojovacie, životné, spaľovacie, chladiace, umelé; akostné: staršie, ťažká, najnovšie, **b)** spojovacie, spaľovacie, chladiace, staršie, najnovšie; **c)** morských vln – žen.r.pl.G pekný, životnému prostrediu – str.r.sg.D pekný, na umelé chladienie – str.r.sg.A pekný, najnovších výskumov – muž.r.pl.G cudzí, spaľovacie motory – muž.r.pl.N cudzí. **96/2.** ekonomickí poradcovia, o školských odboroch, s neskúsenými hráčmi, zo vzdialenejších oblastí, uzemiť vtáci, vyhynutí kováčnici, s neúspešnou sezónou, v aprílových dňoch, vyhľadované vlky, porazení hokejisti, nehorľavých materiálov, predbežnými výsledkami, zavlážovacích kanálov, čistokrvní psi, akční hrdinovia, bezohľadní majitelia, cudzích kultúr, ideálnym podmienkam, pozitívnym emóciám, rastlinnou potravou, najvyšších budov, záchytných parkoviskách, rozhodujúcimi sekundami, nápadití architekti, silný dážď, zrozumiteľný graf, emočnými zážitkami, nevšímaví ľudia, nedisciplinovaní fanúšikovia. **97/3.** psí, psí; kohútí, kohútom; vydri, vydriem; labutí, labuťou, sokolí, sokolích, husí/husací, husie/husacie, motýli, motýlieho; slimačí, slimačiami, hadí, hadom, kamzičí, kamzičiemu; žirafí, žirafí, žabí/žabací, žabích/žabacích. **97/4. d) 97/5.** Nemý – hovoriaci/zvukový, sebecký – ochotný, hlučnejší – tichší, výstredná – všedná, obyčajná, veselšia – smutnejšia, bdely – spiaci, usilovný – lenivý, asertívny – agresívny, najlacnejší – najdrahší. **97/6.** Skúsení – muž.r.pl.N pekný, slnečné – str.r.sg.A pekný, najvyššími – žen.r.pl. I cudzí, dennými – žen.r.pl. pekný. **98/1.** Doňho, cezeň, zaňho, zaň, doň. **98/2.** Ony, oni, ony, oni, oni, oni, ony, oni, ony, oni, ony, oni. **98/3.** O mojich veciach – žen.r.pl.L môj, nášho domu – muž.r.sg. G môj, povedal jej – žen.r.sg.D ona,

odišiel bez teba – muž.r.sg.G ty. **98/4.** Neskloňujú, spolu, základné a privlastňovacie. **99/1.** Čie, čej, čím, čou, čej, čímí, čóm, čímemu, čím, čím, čím, čia, čieho. **99/2.** Kam, sem, tu, komu, kde, sem, ktorý, aké. **99/3.** kolkí ste zabudli – muž.r.pl.N pekný, čím je starší – muž.r.sj.l čo, po takých správach – žen.r.pl.L pekný, tým deťom – str.r.pl.l to. **99/4.** Ktorí chlapi, taký starý zvyk, tí jeho bratia, s mojím priateľom, k tvojim rodičom, prišiel k nim, s toľkým krikom, takí šikovní žiaci, kolkí sa prihlásili, pred ním, podaj mi to, dokedy ešte, o svojich plánoch, tým istým perom, onakým spôsobom, aký máš čas, je taký špinavý, cesta bola samý kameň, od týchto známych, rodičia odišli sami, akýsi druhý pretekár. **100/1. a)** tisícštyristo, šesťdesiatdva, dvanásť, jeden, tri, tisícdeväťstosedemnášť, dvestodvadsaťpäť miliónov; **b)** prvý; **c)** päťtisícšesťstokrát; **d)** šesťdesiatich dvoch kurtoch, prvom stroji, dvanástim minútam, jedným dňom. **100/2.** Dožil sa osemdesiatich rokov, prví traja umiestnení, jedny topánky, siedmy takt, štyri razy, piatimi prstami, milión dvestotisíc obyvateľov, mnohonásobným priblížením, s pätnástym výročím, deviatich jabĺk, tretí paragraf, siedmi zhavranení bratia, poslední cyklisti, štyridsaťštyri schodov, z tridsiatich troch účastníkov postupili ôsmi, oslava sedemdesiatych narodenín. **100/3.** v druhej lavici – žen.r.sg.L pekný, traja králi – muž.r.pl.N tri, trojnásobný víťaz – muž.r.pl. N pekný, šiestim programom – muž.r.pl.D päť, tretieho syna – muž.r.sg.A cudzí, desiatimi hráčmi – muž.r.pl.l päť. **101/4. b)** **101/1.** Neplnovýz.sl.: nechcela, budú, nemohla, začína, nesmie, musel; plnovýz.sl.: vyjsť, chodiť, odísť, rozumieť, dozvedieť, potriať; **a)** slúbili si – jed. zaklipkal – zlož. nevie – jedn.; **b)** hádajú sa – nedok. zaklipkal – dok. premýšľala – nedok. drgajú sa – nedok. pretrel si – dok. pozeral – nedok. **101/2.** Uč sa! Prikyr sa! Cvič! Vy! Ry! Vedz! Umy! Dobi! Piš! Zavi! Rast!/Rasti! Nos! **102/3.** Dobehol by, bol by dobehol, nastavil by, bol by nastavil, kreslil by, bol by kreslil, strihal by, bol by strihal, zastavil by, bol by zastavil. **102/4.** Viacerí sa rozosmiali, aj učiteľke mykalo kútikmi úst. Zvolili správnu taktiku. Ležali by ste na zemi a nemohli sa hýbať. Niektorí prisvedčili, iní nechápali, o čom sa hovorí. Dvere sa otvorili. Všetci návštevníci odbovali jeho tvorbu. Vymenil si zošity. Počúvali smiech ozývajúci sa z kuchyne. Sedel nad rozpísanou úlohou a vymýšľal, čo ďalej. Určite by si to myslel. Zdvíhol všetky rozsypané cukríky. Na stene viseli originálne obrazy. Vysvetlili by ste mi to, prosím? **102/5.** Odpovedala by som – 1.os.sg.pod.spôs.prít.č.dok. **102/6.** Minulý čas, prítomný, budúci čas. **103/7.** ľúbia sa, mútia, pália, chvália, vytriezvieť, nútia, blúdia, bušia, krútia, bránia, hlásia. **103/1.** Miesta: zhora, nadol, vysoko, času: neskoro, dnes, donedávna, hneď, príčiny: náročky, úmyselne, omylom, spôsobu: nedočkavo, nezúčastnene, hlasno, ticho. **103/2.** Málo, menej, najmenej; vysoko, vyššie, najvyššie; krátko, kratšie, najkratšie; pomaly, pomalšie, najpomalšie; krásne, krajšie, najkrajšie. **104/3.** Navždy, systematicky, blízko, dramaticky, plytko, rýchlo, nepríjemne, po rusky, vlni, premyslene, sčasti, zakaždým, nepretržite, hlasno, spokojne, veľmi, mimovoľne, vyššie, predvlani, minule, po slovensky, veľkoryso, najbližšie, priateľsky, odvážne. **104/4.** včera – dnes, pekne – škrede, bohato – chudobne, kruto – milo, odvážne – bojazlivo, samostatne – skupinovo/spolu, zdravo – chorobne, slabo – silno; **104/5.** Zrazu, V izbe, veľmi. Snažila som sa byť pokojná. (príd.meno), navlas, zboku. Upozornili ma na vlas v tanieri. (pred.+ podst.meno), bláznivo. **104/1.** Za dverami – I, v čiernych – L, na zem – A, okolo stola – G, nad nimi – I, v modrosivých – L, pod nimi – I, o koberec – A. **105/2.** Opýtať sa niekoho na niečo, prišlo mi na um, nechápem to, pre tento účel, za porušenie pravidiel, na niečo, v izbe, prísny na seba, po lekára, o chvilu, o slovo. **105/3.** Odišli za svojimi priateľmi. I, Dostali pokyn na štart. A, Zjedol všetko bez rečí. G, Jazdil na novom bicykli. L, Išiel sa pozrieť k rieke. D, Sadol si za stôl. A. **105/4.** Bol bledý ako stena. Prines si vidličku a nôž. Neprišiel do školy, lebo ochorel. Nevedel, že ho zradia. Nevšimol si, ako rýchlo mu ubehol čas. V obchode bolo veľa ľudí, a preto odišiel. Počúval pozorne, aby si to rýchlejšie zapamätal. Nezobral si so sebou ani vodu, ani desiatu. Rozprával, ale nikoho nepresvedčil. Fúkal silný vietor, ba sa aj ochladilo. Volala som, no nikto neodpovedal. Buď zješ obed, alebo nepôjdeš von. Budeme písať previerku, a tak sa musím poriadne naučiť. Prídeš či neprídeš! **105/1.** Citoslovčia: tapi-tapi, ach, hej, pst, šup, heš; častice: nech, teda, sotva, až, iste, zasa, bohužiaľ. **106/2.** Člupol, cinkala, tresli, sa chichotali, mňaukala, trúbilo, gágali. **106/3.** Uvádžacie: a, síce, no, ale, nuž, áno, to, nie; vytýčovacie: vlastne, možno, veru, samozrejme. **106/4.** Častice ohybné, plnovýznamové, majú vetnočlenskú; Citoslovčia sú ohybné, plnovýznamové, majú vetnočlenskú: **106/1. a)** Jaj, joj, ech, syp-syp; **b)** ale, ba, a; **c)** Ďalej – miesta, nepokojne – spôsobu, tichučko – spôsobu, dávno – času; **d)** ved, už, bodaj; **e)** na zemi – L, na dolný – A, do pysku – G; **f)** Syn môj, ty nešika; **g)** Sedí si – 3.os.sg.ozn. prít.č. nedok.vid, zamrmlal – 3.os.sg.ozn.min.č.dok.vid. **107/2.** Hurá, máme internet! Au, neznesiteľne to bolí. Pravdepodobne, zabudol na nás. Toto vám už, žiaľbohu, nepomôže. Finálový zápas sme museli, žiaľ, preložiť. Pozeral, ako voda rýchlo vytekala. Och, ty si ale nešikovný! Vitajte, priatelia! Mimochodom, dnes vás musím pochváliť, lebo ste sa slušne správali. Počasie sa hádam umúdiri. **107/3.** zo syra, so slivkami, odo dňa, zo zeme, ku knihám, vo výške, so závišťou, vo vani, ku koncu, zo zošita, so spolužiakmi, zo schránky. **107/4.** Pekný – pekne, krajšie, najkrajšie; príjemný – príjemne, najpríjemnejšie, najpríjemnejšie; milý – milo, milšie, najmilšie; blízky – blízko, bližšie, najbližšie. **108/5. a)** anglický; **b)** a; **c)** i; **d)** jajkal. **108/1.** priame pomenovania – studená voda, hlavná stanica, rýchle auto, vôňa ihličia, priamy prenos,

ľudská závišť, webová stránka, slnečnicový olej; nepriame pomenovania – teplo domova, zdravý vzduch, ružové okuliare, červený kohút, hrošia koža, deravé ruky, ostré slová, krivý pohľad, vlak nádeje, vzdušné zámky, babie leto. **108/2.** Nebo plače–pers., dočítal Hviezdoslava–meton., býva na osmičke–meton., vznáša sa nad smútkami–metaf., do vlasov jej sprchla vôňa líp–metaf., mesiačik sa pozerá–person., živil sa písaním–meton., lúka je rozkvitnutý koberec–metaf., vietor píska balady–pers., Bystrica vyhrala–pers., dievča v rozkvetení–metaf., zjedol celý tanier–meton. **108/3.** Biely ako sneh, stena, usilovná ako včielka, stojí ako stĺp, kôl, chudý ako vyžla, trieska, modrý ako more, nezábudka, slabý ako mucha, pyšný ako páv, falošný ako líška, leje ako z krhly, múdry ako sova, Šalamún, usmiaty ako slniečko, čistý ako zrkadlo. **109/4. a)** metonymia; **b)** personifikácia; **c)** prirovnanie; **d)** metafora. **109/1.** Má obe ruky ľavé – je nešíkavný, sedieť na dvoch stoličkách – mať dvoch pánov, trafiť kliniec po hlavičke – vystihnúť podstatu veci, mať maslo na hlave – nemať čisté svedomie, narástli mu krídla – dostal odvahu, vysypal to z rukáva – pohotovo o niečom hovoril, ja ťa naučím po kostole hvízdať! – naučím ťa poriadku, mať malú dušičku – báť sa, zaťal do živého – začal hovoriť o citlivej téme. **109/2.** Blížšia košeľa ako kabát. Každé hrable k sebe hrabú. Do cudzej veci sa nemôže. Kde ťa nechcú, nevolajú, ťa sa netískaj. Ďaleko hľadá a pod nosom to má. Nepchaj prsty do osieho hniezda. Mrcha ovca, čo od čriedy uteká. Mnoho vraví, málo spraví. Čo si zmeškal, nedohoníš. Lepšie neskoro, ako nikdy. Remeslo má zlaté dno. Kto lenivo žije, sám seba bije./**príslovia.** Šťastie oči zaslepuje, nešťastie otvára. Svetská sláva – poľná tráva. Lakomý nemá nikdy dost. Časom všetko navrch vyjde. Božie mlyny melú pomaly, ale isto. Sýty hladnému neverí. Kým múdry mudroval, sprostý to vykonal. Kým si lenivý rozmyslí, chytrý to spraví. Proti veku natico lieku./**porekadlá.** Na Václava mráz nastáva. Ak na Jakuba jasné slnko svieti, má tuhá zima býti. Keď nie je zima v januári, bude v apríli a máji. Ak v apríli pohrmieva, tak už mrazov viac nebýva. Svätá Cecília snehom pole prikrýva. Svätý František zaháňa ľudí do chýžiek. Keď svätý Štefan blato vyfúkal, bude pekná jar. /**pranostiky.** **110/1.** Kuchárska kniha, železničná doprava, žiacka knižka, meteorologická stanica, školská knižnica, materská škola, holiaci strojiček, cestovný lístok, ľadový hokej. **110/2.** Napr.: škola- školská jedáleň, triedna kniha, klasifikačný hárok, pedagogická rada, slovenský jazyk, jedlo a varenie – zemiakové pyré, dukátové buchtičky, minerálna voda, šport – ľahká atletika, vodné pólo, zjazdové lyžovanie, horský bicykel. **111/3.** Listina, čas, knižka, poriadok, voda, telefón, trojuholník, vodičský, kreditná, husový. **111/4.** Viacslovné, vecné, pôvodný. **111/5.** Obývačka, panelák, asfaltka, slovenčina, starká, spacák, bežky, šľahačka. **111/1.** Zjedla veľa ovocia. Futbalisti nevedeli o preloženom zápase. Prechádzala ťažkým životným obdobím. Stretávajú sa s najlepšimi priateľmi. Nevedel otvoriť dvere. Druháci písali o prečítanej rozprávke. Meteorológovia predpovedali silný vietor. Nové smartfóny sú odolné voči poškrabaniu a poškodeniu displeja. **112/2.** Nepriamy, priamy, nepriamy, nepriamy, nepriamy, nepriamy, priamy, nepriamy, nepriamy. **112/3.** Na predmet sa pýtame pádovými otázkami okrem nominatívu, priamy predmet – v akuzatíve bez predložky; nepriamy predmet – okrem N všetky pády vrátane akuzatívu s predložkou. **112/1.** Čakal ma rozhovor s mamou. Pôjdeš študovať na vysokú školu. Predbiehal nás obrovský kamión s ovocím. Z izby sa ozývali hlasy ľudí. Koryto rieky bolo znečistené plastovými fľašami. V záhrade som pozoroval usilovné včely. Vonku fúkal silný vietor z juhu. Z divadelného predstavenia sme si odniesli nečakaný umelecký zážitok. Cestovanie vlakom je veľmi zaujímavé. Vo výklade draheho obchodu som videla nádherné šperky zo zlata a striebra. **112/2.** Napr.: kytica kvetov, schody z dreva, auto otca, sviatok mamy, spev detí, polievka z brokolice, koláč z ovocia, štáva z mrkvy, dom rodiny. **113/3.** mamini známi-príd. meno, jeho kamarátmi-zámeno, dvanástich žiakov-číslovka, lastovičie hniezdo-druh. prídavné meno. **113/4.** Mliečna brokolicová polievka – postup., zelené pofarbené tričko – postup., šikovní a múdri žiaci – viacnás., nádherný vysoký soprán – postup., žltá široká sukňa – postup., hlboké a studené jazero – viacnásob., rýchla, bezpečná doprava – viacnásob. **113/5.** Zahraniční umelci, operní speváci, divadelní herci, baletní sólisti, pražskí choreografi, filmoví režiséri, zboroví tanečníci, televízni moderátori. **114/1.** Príslovkové určenie miesta: v izbe, na jarmoku, doma aj v škole, zhora, vzadu; prísluvkové určenie času: odčera, oddávna, dnes, zajtra. **114/2.** Pum viacnás. VČ, Puč viacnás. VČ, Pum viacnásobný VČ, Puč viacnás. VČ. **114/3.** stará – zhod. prívlastok, lipa – podmet, pred domom – prísl. urč. miesta, včera – prísl. urč. času, prudkej – zhod. prívlastok, búrke – nepriamy predmet, z tepla – nezhod. prívlastok; Na konci – prísl. urč. času, školského – zhod. prívlastok, roka – nezhod. prívlastok, sa chystáme – prísudok, na výlet – prísl. urč. miesta, do Bratislavy – nezhod. prívlastok, my – nevj. podmet. **114/4.** Na obed-Puč, obed-predmet, schody-predmet, schody-Pum, do botasiek-Pum, botasky-predmet, ráno-Puč, ráno-podmet, z posteľe-Pum, nábytok-predmet. **115/1.** Príslovkové určenie spôsobu: nespravodlivo, s obdivom, drzo, hlasno, rýchlo; prísluvkové určenie príčiny: pre chorobu, od zlosti, z lásky, náhodou. **115/2.** Chorobe-predmet, pre chorobu-Pup, pomaly-Pus, pomalým-zhod.prívlastok, na krik-Pup, krik-predmet, slamkou-Pus, slamky-predmet. **115/3.** Pus viacnásobný VČ, Pup viacnás VČ, Pus viac. VČ, Pup viacnás.VČ. **115/4. a)** sprava-Pum príslovka; **b)** takto-Pus zámeno; **c)** sústredene-Pus príslovka; **d)** do divadla-Pum podst. meno

s predložkou; **e)** cez prázdniny-Puč podst. meno s predložkou; **f)** po španielsky-Pus prísl. s predložkou; **g)** sem-Pum zámeno; **h)** odkedy-Puč zámeno; **i)** ochotu-Pup pods. meno s predložkou; **j)** popoludní-Puč príslovka. **116/1.** Základné vetné členy; krajina v strede Európy; najdlhšia rieka na svete; hlavné mesto SR; najvyššie pohorie SR; hlavné mesto Belgicka; kúpeľnom meste, najznámejší zberateľ ľudových rozprávok, na Deň učiteľov. **116/2.** Tretiaci, žiaci našej školy, vyhrali turnaj. Atmosféra, plynový obal Zeme, nás chráni pred škodlivým kozmickým žiarením. Sahara, najväčšia púšť sveta, zaberá rozlohu 8,4 milióna km². Antika, grécky a rímsky starovek, je základom vzdelanosti nášho západného sveta. Lietadlo Antonov, najväčšie nákladné lietadlo, vzlietne s nákladom až 640 ton. Airbus, najväčšie osobné dopravné lietadlo, dokáže prepraviť až 853 pasažierov. Na autosalóne sme videli auto Škoda Fabia, najpredávanejší model, v ekologickom vyhotovení. **116/3.** Veľkú noc, sviatok jari, oslavujeme s rodinou. V Kremnici, starom banskom meste, je najstaršia existujúca mincovňa na svete. **117/1.** Western a detektívka = sú žánre, oni = neodpovedali, nebezpečenstvo = hrozí, Áno? VZ, ty=pozerať, hladina=stúpala, zatvorené. VZ, futbalisti=sa rozlúčili. **117/2.** Sú chutné, je známy, bol vysmiaty, je umytý, je prvý, je smädny. **117/3.** Obyvatelia - podmet, mesta - nez. prívlastok, Prešov - nez. prívlastok, čakajú - prísudok, na riešenie - nepriamy predmet, dopravnej - zhodný prívlastok, situácie - nezhodný prívlastok; Prechádzali sme - prísudok, my - podmet, nížinami, kotlinami a pahorkatinami - prísl. urč. miesta; V Košiciach - prísl. urč. miesta, druhom najväčšom meste SR - prístavok, prebehnú - prísudok, čoskoro - príslov. urč. času, Majstrovstvá - podmet, sveta - nezhod. prívlastok, v hokeji - nezhod. prívlastok; jarnom - zhod. prívlastok, po daždi - prísl. urč. času, sa rozзелenala - prísudok, celá - zhod. prívlastok, záhrada - podmet. **118/1.** Jed. rozvitá, jed. rozvitá, jed. s viacnás. VČ, holá, jed. rozvitá, holá, jed. s viacnás. VČ, jed. rozvitá, holá, jed. viacnás. VČ. **118/2.** Jedna dôležitá poznámka-JN, la=sedmý-DN, Medzinár. deň ságy Star Wars - JN, on=nerozumel - DN, nasnežilo - JS, susedia=by boli prišli - DÚ, silný nárazový vietor - JN, Anna=by zbalila - DÚ, počasie=je nevyspytateľné - DÚ, jednotka v čerstvosti - JN, oni=nedoručili - DN, postrácalo sa - JS, pes=neprestával - DÚ, oni=zatvorili - DÚ, zákaz stanovania - JN, stop - JN. **119/1. a)** Najlepším kuchárom je hlad. Jedno písmeno môžeš použiť aj dvakrát; **b)** Uviedol niekoľko presných informácií, ktoré si našiel v časopisoch i knihách a podporil nimi svoj názor; **c)** Ja to mám síce zakázané, ale pre teba to neplatí. Pevne som sa rozhodol a nebudem sa obzerať na nič. Účastníci nešetřili silami, no nemali úspech. Bola rada, že ju učiteľka posadila do jednej lavice s Táňou. Predškóľáci, ktorí trávia pred monitorom či obrazovkami viac ako dve hodiny denne, mali výrazne zvýšené riziko rôznych porúch správania. Každý človek je zodpovedný za svoje životné prostredie, a preto by ho mal chrániť a zveľaďovať. **119/2.** Na písomku sa nepripravil, a preto dostal nedostatočnú. Odrazu si to uvedomil, že v slove urobil chybu. Dnes to už nie je možné, aby jeden človek zvládol niekoľko vedných disciplín. Domáce výrobky nešli na odbyt, pretože boli príliš drahé. Zostaneš alebo odideš? Prišiel naveny, ale bol veľmi šťastný. Hlasno skandovali, ba aj rytmicky skákali. Pozorne pozeral do hľadiska, no nikoho nevidel. Išiel sa najesť, lebo bol hladný. Počuli sme Filipa, ako sa rozprával s učiteľkou. **120/1.** Mäkké slabiky – divadlo, dielne, tetiva, nebezpečný, deti, leto, nechty, list, nízko tvrdé slabiky – televízor, dezert, neón, lesk, tento, nektár, diktát, limuzína, nit. **120/2.** Diera, viac, trieda, hodnôt, krieda, telacia, osoba, príchod, vietor, neviem, biela, striedanie, priaznivo, kôl, prievan, žieravina, prietŕž, tridsať, najlepšie, piesok; Dvojhlásky podľa dĺžky považujeme za dlhé hlásky. **120/3.** Vŕba, krk, vlk, srsť, slza, trŕň, slnko, prhlava, vlhko, klbko, hrnček, vŕča, srnka, vrtačka, krhlíčka, omrvinka, sprchnuť, krkovička, kaplnka, brzda, kŕče, štvrtok, roztrhnúť, pľch, stŕp, plnotučný, hŕba, zrnkvo, vlna; /Nie sú. **120/4.** Bystrinka obišla príbytky. Blízko obilia rástli liečivé byliny. Musíš kúpiť nábytok, aby si mohol obývať nový byt. Chlapci, nesmiete sa biť! Zvyčajne sa mi darí. Odhrýzol zo syra. Kanvica sipí. Vo vysokej tráve syčí had. Neďaleko Myjavy vysychá rybník. Zvyknem sa pichnúť ihlou, keď prišívam gombík. Na breh Torusy vysypali zvyšky štrku z výstavby diaľnice. Strýko nás pozýval na prechádzku priesmykom Branisko. Byvol má veľký pysk. Z ihriska sa ozýval výskot a piskot. Pytliactvo je trestný čin, za ktorý budeš pykať. Bola pyšná na svoj prepychový život. Myši a sýsle sú malé hlodavce, ktoré hrýzú prednými zubami. Zvyčajne večer často zívam. Na originálne rizoto prines špeciálnu ryžu. **121/5. d)** **121/6.** Básni, kostí, piesní, prúťia, próz, garáží, spální, stepí, tvári, prítmi, kríz, listí, pláží, stráží, údolí, jahôd. **121/7. a)** miesta, rebiierka, kozliatka, sídla, mola, pásma, stáda, čísla, krídla; **b)** oznámení, riešení, ospravedlnení, priecheli; **c)** trenčianski, blízki, rýchli, prísni, krásni, čierni, bieli, známi, riedki; **d)** sovieži, rýdži, treskúci, ohromujúci, horiaci, tlejúci, rúči, domáci, vynikajúci; **e)** býči, výři, kohúti, motýli, komári, delfní, líščí, krokodílí, diviači. **122/8. c)** **122/9. c)** **122/10. c)** **122/11. a)** Zdvihol rozbitý bicykel. **b)** V sychravom počasí sa víril prach. **c)** Rybník sa hmýril rybami. **d)** Visel s veľkej výšky. **122/12.** Med, pamät, zver, späť, bezpečný, mäso, päta, vec, obväz, peň, vezme, päst, pevný, bečať, mäkký, bábätko, veštiť, mešec, päta, pelech, veľtok. **123/1.** Lingvistika, kokpit, gymnastika, oligarchia, hypodróóm, elektrolýza, dispozičný, hypotéza, minimum, bizarný, Byzancia, simulant, daktyloskopia, kinológia, libreto, disharmónia, flexibilný, gigant, pižmo, rytmický, synchronizácia, kinetika, polyglot, lyrizačný, plynofikácia, micelárny, nominácia, olympiáda, papyrus, rival, difúzor. **123/2.** 1g, 2h, 3a, 4b, 5c, 6d, 7f,

8e. **123/3.** Nap.: bilingválny, binárny, dyslexia, dysgrafia, disharmónia, diskriminácia, antifašistický, antidepresíva, inhalácia, incident, infikovať. **124/1.** Niektoré minerály v dedkovej zbierke sú vzácne. V poludňajšom žurnále sme počúvali správy. Na regáli nájdeš jahodový džem. Obdivovali sme stredoveké oltáre. Staré regály v pivnici musíme vymeniť. V svojom bohatom slovom arzenáli mala aj niekoľko prlíčiek. V teplárni menili kotly. Potvrdil účasť v memoriáli. Smútočné chorály sa ozývali kostolom. Posielam vám zvukové signály. Po búrke sú kanále/kanály zanesené nečistotou. Na dne boli kryštály cukru. Slová napíšte v lokáli singularu. Tancovali na bále až do rána. Zapálili veľkonočné paškály. **124/2. a)** v opáli, **b)** šály, **c)** dva sandále, **d)** v normále. **124/3.** Seriál, seriáli, stroj, seriály, dub; materiál, materiáli, stroj, materiály, dub; potenciál, potenciáli, stroj, potenciály, dub; škándal, škandále, dub, škandály, dub. **124/4.** Muzikál i/y, portál i/y, personál i/y. **125/1.** Boli sme pri Herlianskom gejíze. V šlabikári sme prečítali prvé slabiky. Jeho idoly sme nesmeli kritizovať. Neďaleko sú nebezpečné močiare. Hral na cimbale. Pred zápasom majú svoje rituály. Z hôr k nám zafúkali víchry. V diári nemám voľný termín. Boli to presne štyri metre. Dala si tri cukry do kávy. Most držia betónové piliere. V kráteri sopky to začína vriť. Na seminári si rozdáme si skicáre a začneme kresliť. Plot tvoria zelené kry. O kurze som sa dozvedela z novín. Po požiari tam ostala spúšť. Voda, vietor a oheň sú prírodné živly. V talári vyzerá dôležito. Odpíť konáre z cesty! **125/2.** Sektor, sektore, dub, sektory, dub; kartel, karteli, stroj, kartely, dub; solivar, solivare, dub, solivary, dub; končiar, končiari, stroj, končiare, stroj; sveter, svetri, stroj, svetre, stroj; tanier, tanieri, stroj, taniere; klavír, klavíri, stroj, klavíry, dub. **125/3. a)** v cíceri; **b)** dva štartéry; **c)** v litri; **d)** tri hektáre. **126/4.** Kávovar e/y, originál i/y pohár i/e. **126/1. a)** Vzťahové prídavné mená: nevkusné, pestrofarebné, vyzdobené, zlatej, nevyberaná, nesprávna; **b)** akostné prídavné mená: belasá, žltá, kriklavá, hrubé, veľké, ťažká, pestré, presné; **c)** pestrých čaciek-žen.r.pl.G pekný, presní-muž.r.pl.N pekný, na ťažkej-žen.r.sg.L pekný, so žltými-žen.r.pl.l pekný; **d)** ťažký-ťažší, najťažší; hrubá-hrubšia, najhrubšia; veľké-väčšie, najväčšie; **e)** nevkusné-nevkusne, vyzdobené-vyzdobene, pestrý-pestro, nevyberaný-nevyberane, nesprávny-nesprávne, presný-presne. **127/2.** Učiteľkiných žiakov, Martinovo auto, redaktorkinej reportáži, občánovými právami, šoférovou skúsenosťou, striginu kľatbu, vílino tajomstvo, zákazníkovým požiadavkám, lekárkynými pacientmi, Eliškinho smiechu. **127/3.** Jašteričom chrbte, kukučkiných hniezdach, slimačích domčekov, blším skokom, netopierie skrýše, vydrím mláďaťom, mušieho bzukotu, štučiu plutvu, osími žihadlami, orlom lete. **127/4.** Horúca pahreba – horúce pahreby cudzí, Tomášovo auto – Tomášove autá otcov, sestriho objatie – sestriho objatia matkin, kolegynina prednáška – kolegynine prednášky matkin, chobotničia polievka – chobotničie polievky pávi, španielsky futbalista – španielski futbalisti pekný, bicí nástroj – bicie nástroje cudzí, obrovský strom – obrovské stromy pekný, herečkin výstup – herečkine výstupy matkin, kohúti budiček – kohútie budičky pávi. **127/5.** S dávnymi bájami, neúnavní bádatelia, o tekvicových panákocho, adoptívnymi rodičmi, starnúcimi melódiami, naliehavými otázkami, globálnym otepľovaním, skúsení pedagógovia, odmeraný priemer, nedocenených zásluh, Kamilove názory, začínajúci výtvarníci, zastaranými dopravnými prostriedkami, slnečný deň, ekologóve názory, zhrňujúcich záverov, susedkino ohováranie, zákazníkova sťažnosť, Nespedokojní predajcovia, Michaelino odmietnutie, riaditeľovo odporúčanie, odbornými názormi. **128/1. a)** Sedemstotridsať miliónov, päťdesiatimi rokmi, šesťdesiatpäť, pätnásť, osemdesiat, milión, sto milión, jedno; **b)** 1,5-krát, 2,5-krát jedenapokrát, dvaapokrát; **c)** Päťdesiatej; **d)** najviac; **e)** D šesťdesiatim piatim, L šesťdesiatich piatich; **f)** o štvrtinu – žen.r.sg. A žena **129/2.** Na tisíc obyvateľov Slovenska pripadá sto áut. Priemerný vek sobáša Slovenky je dvadsaťštyri rokov. Bratislava je jediné hlavné mesto na svete, ktoré hraničí s dvoma štátmi súčasne. Máme viac ako šesťtisíc jaskýň. Kelti boli prvý národ, ktorý obýval územie Slovenska. Prví Slovania osídlili slovenské územie v piatom storočí. Prvým známym politickým útvarom Slovanov bola Samova ríša. Najskôr v poslednej štvrtine siedmeho storočia vznikajú na Morave najstaršie opevnené sídliská. Prvýkrát sa spomínajú Moravia, ktorých veľvyslanci vystupujú na franskom sneme. **129/3. b)** **129/4.** Tito usilovní žiaci, takí istí hráči, akísi turisti, týmto divákovi, s mojím bratom, k vašim narodeninám, ktorý pán, akýsi plán, so svojimi rodičmi, o takýchto možnostiach, z nich, vy štyria, samí chlapi, my žiaci, ženy samy, ktorých dresoch, to sú tí traja, ktorí sú chorí, podaj mi, s niektorými otázkami, niečí názor, nejaký priateľ, mnohí ľudia, niektorí cudzinci, ostatným spolubývajúcim. **129/5. ich** - osobn. zákl., **jej** - privl., **ich** - privl. **jej** - osob., **jeho** - privl., **jeho** - osob., **jej** - osob., **jeho** - osob., **ich** - osob., **jej** - privl., **jeho** - privl., **ich** - privl. **130/1. a)** Patrili, ovládali, vzišla, nerobili, písali, odpisovali, prepisovali, zapisovali, spisovali, zvládli; **b)** Nebolo, je, museli; **c)** Písanie – slovesné podst. meno, čítanie – slovesné podst. meno, nehovoriac – prechodník, ukladanie – sloves. podst. meno; **d)** odvodzovaním pomocou predpón. **130/2.** By nepovedala – 3.os.sg.podmieň. sp.prit.č.dok.vid; Pomáhajme – 1.os.pl.rozkaz.sp.dokon. vid; Zahraš – 2.os.sg.bud.č.ozn.sp.dok. vid; približujú sa – 3.os.pl.prit.č. ozn.sp.nedok. vid; bola by som sa zobudila – 1.os.sg.podm. min.č. ned. vid; prenášate – 2.os.pl.prit.č.ozn.sp.ned.vid. **130/3. Otvorili sa** – jednoduchý slovesný tvar, **by bol zaspal** – zložený slovesný tvar, **odleteli** – zložený, **hovorila** – zložený, **raňajkujeme** – jednoduchý; **bude prať** – zložený; **nepočuli** – zložený, **prekonáš** –

jednoduchý. **131/4.** V lese horí, viditeľné rozdiely, je živý, vedci dospeli, zrážajú sa vodné pary, kilo soli, námorné uzly, stáli v rade, sú k nej veľmi milí, hučali píly, bol krutý, pozri na tie hory, sú nesmelí, darček obalí do papiera, všetci sú dospelí, kolotoč sa krúti, uzlí si šnúruku, nesmeli rozprávať, živí sa larvami, je stály zákazník, spravodlivo rozdelí, často sa mylili, píli stromy, solí polievku, separujeme obaly, z hrncu sa parí voda. **131/5.** Neurčitok–usušiť, uvariť, pozbierať, prechodník–chodiaca, umývajúc, čítajúc; slovesné podstatné meno–chudnutie, behanie; činné prídavné príslovie–preskakujúci, označujúci, pozorujúci; trpné prídavné príslovie–zasadený, písaný, videná. **131/1. a)** príslovky miesta: hore, naokolo, vpravo; **b)** príslovky času: podvečer, zrazu, doteraz, zajtra, konečne, vtom; **c)** príslovky spôsobu: dojemne, zachmúrene, nevraživo, pozorne, prudko; **d)** príslovky príčiny: bezdôvodne, náhodne, úmyselne. **132/2.** Pomaly–pomalšie, najpomalšie; dobre–lepšie, najlepšie; zle–horšie, najhoršie; úspešne–úspešnejšie, najúspešnejšie; smutno–smutnejšie, najsmutnejšie; pekne–krajšie, najkrajšie. **132/3. a)** škola; **b)** deň; **c)** slovenský; **d)** dôveryhodne. **132/4.** Chodil stále okolo. Okolo domu vysadila kvety. Vybrané slová vedel spamäti. Učili sme sa výnimky z pravidla o rytmickom krátení. Vtom sa otočila. Pozerali sme, čo je v tom balíku. Učiteľka hovorí nahlas. Nedáva si pozor na hlas. Dal si náplast na oko. Vyzeralo to naoko smiešne. Hore vyšli rýchlo. Hore dedinou sa ozýval spev. **133/1.** Behom vyučovania – počas vyučovania, vyznať sa do hudby – vyznať sa v hudbe, prihlásiť sa k slovu – o slovo, brať do úvahy – v úvahu, ísť po triednu knihu – pre triednu knihu, predpoklady pre niečo – na niečo, závisieť na mne – odo mňa, povedal, že aby aby, zaoberať sa s problémom – sa problémom, pre porušenie pravidiel – za porušenie pravidiel, k smiechu – na smiech, ísť na izbu – ísť do izby, byť prísny na seba – byť prísny ku sebe. **133/2.** Povedz, ako si vyrátal úlohu z matematiky. Netrénoval, a preto prehral. Chodili do kina i na koncerty. Mám ti vziať zošit či knihu. Cítim, že to nedokážem. Neopravil to, a tak som musela zavolať opravára. Musíme sa postarať o to, aby bola trieda vyvetraná. Prídem dnes alebo zajtra. Vbehol tam, kde nemal byť. Bol biely ako stena. Ochladilo sa a začalo pršať. Nebol v zozname, ktorý sme odovzdali. Už tu nebyvajú, lebo sa presťahovali. Prihováral sa k nemu, ale nereagoval. Zadal nesprávny príkaz, a preto mu to nefungovalo. Buď si pozrieme film, alebo pôjdeme spať. Pripomínali si výročie svadby aj narodeniny. / i, či, ako, alebo, aj. **133/3.** Hral na gitare – L, vychádzal z auta – G, vystúpil na kopec – A, k strýkovi – D, za stromom – I, pred publikom – I, od strachu – G, pri vlaku – L, popod stôl – A. **134/4.** P,P,N,P,N,P. **134/1.** Častice: vraj, veď, tak, a, asi, bohužiaľ; citoslovca: chvalabohu, jaj, ahoj, pssst. **134/2.** Člup, kikirikí, jaj, cífíf, chichi, tik-tak. **135/3. c)** **135/4.** P,N,P,N,P,P. **135/1.** Nesmiete strácať, bola rozzúrená, nemohli by sme vyraziť, si nemohla dovoliť bol, sa rozbehli, je lekárka, má, nie je jasná, plakali, boli by sme zmeškali, bude prísna, odpovedal by; **a)** Bola rozzúrená, je lekárka, nie je jasná, bude prísna. **136/2.** /Oni/Štvrtý, všetci, násobenie a delenie, fajčiť, hlavný, my, /ona/, /piati/, počasie, mlčať, čítanie, hurá, zelenina; **a)** zelenina; **b)** napr.: čerstvá, jarná, zelená; **c)** zelenina a ovocie; **d)** Je prospešná pre náš organizmus. **136/3.** Fúkať slovesný, Kaviareň Slávia neslov., Stop! neslov., sa zamračilo slovesný, Och! neslov., hučí slovesný, Neuveriteľné! neslov., Prichádzalo slovesný, Traja detektívi neslov., Nerušit! slovesný, Hlavný uzáver vody neslov., Pripomínalo slovesný. **136/4.** Stáli=chlapci a dievčatá, správy=sa šíria, Oni=hrali a spievali, úloha=je náročná, obidvaja=pripomínali, starý=umieral, siedmi=sa otočili, ospravednenie=bolo prijaté, my=čítame, medaila=by ukončila. **136/1.** Prechádzal sa po okolí–Pum, obdivoval okolie–predmet, výskum jazera–predmet, skákal do jazera–Pum, naschvál nepočul–Pup, spomínal na brata–predmet, trpí pre chorobu–Pup, podcenil chorobu–predmet, prišiel o polnoci–Puč, polnoc už odbili–predmet. **137/2. a)** letná búrka, maratónsky bežec, kapustové fľačky, narodeninová oslava, vojenské cvičenie, záhradný domček, riečne koryto, umelecký zážitok; **b)** doprava lietadlom, príklad z chémie, prehliadka módy, prevádzka v sieti, počasie v apríli, – výroby z mlieka, láska matky, plocha na hranie. **137/3.** Priamy, nepriamy, nepriamy, priamy, priamy, nepriamy, nepriamy, priamy, priamy, nepriamy. **137/4.** Uzinené, hladné, vyčerpané sýkorky- viac., drahá letecká doprava- postup., zdravá brokolicová polievka- postup., vysoká snehová príkrývka – postup., rýchla, svedomitá bežkyňa- viac., náročná, rýchla zostava – viac., zvlnené ryšavé vlasy – postup., červené, žlté, fialové tulipány – viac. **138/5.** /vy/ – podmet nevyjadrený, vyhľadajte – slovesný prísudok, dopĺňajúce – zhodný prívlastok, informácie – priamy predmet, dnešnej – zhodný prívlastok, téme – nezhdný prívlastok; /ja/ – nevydrený podmet, čiastočne – prísl. určenie spôsobu, som odpovedal – prísudok, otázku – nepriamy predmet, túto – zhodný prívlastok; Nevyhnutnosti – nepriamy predmet, ovládať – nezhdný prívlastok, cudzie – zhodný prívlastok, jazyky – priamy predmet, pochybuje – prísudok, málokto – podmet; Čitateľ – podmet, bude zvedavý – slovesno-menný prísudok, jeho nové – postupne rozvíjajúci zhodný prívlastok, príbehy – nepriamy predmet; /vy/– nevyjadrený podmet, musíte si zvyknúť – slovesný prísudok, pomalú – zhodný prívlastok, dopravu, zápchy a trúbenie – viacnásobný predmet; /my/ – nevyjadrený podmet, od zajtra – prísl. urč. času, musíme začať upratovať – prísudok, školský – zhodný prívlastok, dvor – priamy predmet. **138/1.** Hlúhčík kráčaľ ulicou. Na čele rozjasanej skupiny dôležito a dôstojne išla riaditeľka školy, v strede sa postrkovali očakávaním rozbláznení žiaci. Na konci malého sprievodu učiteľka Klára dohliadala, aby nikoho po ceste nestratili. Občas donútila

zaostávajúcu trojicu dobehnúť ostatných. Priebežne krotila hlasný hovor svojich zverencov. Chápala tieto deti. Sama bola plná emócií. Večer nemohla zaspáť, rozmyšľala nad svojimi žiakmi, nad ich činom. Predstavovala si jedného po druhom. Mala pocit, že ich za čas jej triednictva dobre pozná. A predsa ju dokázali prekvapiť. Uvedomovala si, že túto triedu si zapamätá na celý život. Jednoduchá veta: 6; Súvetie: 6. **139/2.** Po skončení predstavenia všetci nadšene tleskali. Som mu vďačná za jeho kritiku. Sľúbil všetkým svoj príchod. Dedko plakal od radosti. Po páde z bicykla som si rozbila koleno. Po blahoželaní jej dali obrovský dar. Stretli sa pri obrovskom gaštane. **139/3.** Odmenou mu bol jej úsmev. Aj tak mi to celé pripadá ako v rozprávke. Káva aj čaj boli ešte horúce. Zajtra bude oblačno až zamračené, na mnohých miestach dážď alebo prehánky, spočiatku vo vyšších horských polohách sneženie. Úplne zabudol na hlad a chladnúcu večeru. Osvojovanie a zdokonaľovanie kľúčových kompetencií sa považuje za celoživotný proces, a to nielen v škole, ale aj v zamestnaní, rodine, kultúrnom, spoločenskom i politickom živote. Tak neváhajte, nakupujte a ušetríte! **a)** Nechcem ich ani vidieť, ani počuť o nich. Vedela som, že sa tak stane. Chytila ju za ruku a usadila sa v kresle. Našiel to, veď to sľúbil. Alebo budeš ticho počúvať, alebo odíď von. Zaspieval to krásne, hoci nie je profesionálny spevák. Ľudia sú často skromní, neprikladajú dôležitosť svojej práci; **b)** Tak neváhajte, nakupujte a ušetríte! **139/4.** JS, DN, JS, JS, DN, JS, DN, DÚ, JS, DN; **a)** Napr.: V škôlke sa iba hrali. Rozhodovali sa ťažko. Postavili niekoľko kilometrov diaľnic. Oslobodil sa z trápenia. Uvažovali o zmene programu; **b)** Napr.: Učilo sa v rekonštruovanej budove školy. Konečne videlo niečo iné. Nútilo ho prijať zamestnanie v úplne inom odbore. Očakávalo sa riešenie súčasných problémov. Autom sa to prešlo rýchlo. **140/5.** Nechcela dovoliť, aby sa hrali s tabletom dlhšie ako tridsať minút. Pri výpočte postupoval správne, ale výsledok bol nesprávny. Rýchlo si napísali domáce úlohy, lebo chceli pozeráť zápas. Uvarila vynikajúci obed a nezabudla na dezert. Prudký dážď, ktorý padal v meste, spôsobil veľa škôd. Zabudol si alebo to robíš naschvál. Ako si ustelieš, tak budeš spať. Nielenže stále meškal, ešte aj úlohy zabúdadal. **140/1.** Nealko, nečas, neďaleko, nehas, nenormálny, nemilosť, neochota, nezvyk, nevkus, nežiaduci, nezlučiteľný, nevýhoda, nesúlad, nepremožiteľný, neskoro. **140/2.** Rozhodnutie nie je platné; topánky nie sú premokavé, reklamácia je nevybavená, Zuzka nie je výrečná, kopec nie je zjazdny, vysoká rýchlosť nie je dovolená. **141/3.** Musím sa opýtať, vidíme, ľúbim ťa, počúval, vošli sme, priznám sa, je to možné, plávam. **141/4.** dvojitý, vetný, vetný, vetný, členský, vetný, členský, vetný, členský, dvojitý, členský, dvojitý, členský. **141/5.** Onedlho múdri radcovia zasadli, aby poradili uhorskému kráľovi, ako vybudovať bohatý dvor. Rátali a rátali, až celkom presne vyčíslili, že treba tridsať roľníkov, aby užívali jedného, ktorý neorie a neseje. Panovníci v západnej Európe to vyriešili tak, že nepracujúcemu šľachticovi alebo mníchovi prideliť tridsať roľníkov aj s pôdou, a tí pánov živil. Rytieri a kňazi sa natoľko rozmnožili, že zkrátka nebolo dosť roľníkov, ba ani pôdy. Chytrí radcovia presvedčili kráľa, aby vyskúšal spôsob, ktorý praktizovali veľkomoravskí králi: „Všetko si ponechaj pre seba ako najväčší pán v krajine. Všetci, čo hospodária na poli, odovzdajú zrnú, múku, dobytok a potraviny tebe, a ty sám ich rozdeľuj mníchom i šľachticom.“ **142/1.** Rozprávací: rozprávka, povesť, bájka, rozprávanie; opisný: statický opis, charakteristika, karikatúra; informačný: oznámenie, inzerát, pozvánka, návod, plagát; výkladový: úvaha, výklad, prednáška, recenzia. **142/2.** objektívne a neosobne, odohrali v priestore a čase, vlastné názory, subjektívnosť a expresívne vyjadrovanie. **142/3.** Rozprávací – následnosť dejov, subjektívnosť, jedinečnosť, dynamickosť; opisný – subjektívnosť, objektívnosť, statickosť, dynamickosť, následnosť činnosti; informačný – objektívnosť, statickosť, vecné údaje, stručnosť; výkladový – uvádzanie príkladov a dôkazov, súdržnosť odsekov a textu, vecné údaje. **143/4.** **a)** výkladový; **b)** rozprávací; **c)** informačný; **d)** opisný. **144/1.** **a)** publicistický; **b)** náučný, odborný; **c)** umelecký; **d)** hovorový; **e)** administratívny; **f)** rečnícky. **145/2.** Mnohí myslitelia a vedci sa dívajú na indukciu zvrchu ako akési hmatkanie slepca v tme, ktorý dúfa, že viac-menej náhodou čosi objaví. Zato dedukciu chápu ako dokonalý nástroj myslenia, ktorý stavia človeka do pozície, že si nový poznatok najprv pomocou dedukcie „vymyslí“ a potom ho v reálnom svete objaví. Fyzici a astrofyzici v prvej polovici 20. storočia pátrali po existencii telies s obrovskou gravitáciou, ktorá nedovolí vyziať z ich povrchu žiadne svetlo. Takýto hypotetický objekt, zatiaľ iba matematicky vypočítaný, nazvali „čierna diera“. Ukážka patrí do náučného odborného štýlu.